

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

La situație.

În sfârșit, după mare luptă parlamentară și multe sbuciumări, se vede, că mersul afacerilor țării va intra în ogașia obicinuită. Partea cea mai mare a opoziției a desarmat, a încetat de a face împotrivire guvernului. Vineri noaptea, în săptămâna trecută, partidul independent al lui Kossuth a luat hotărârea să încete cu obstrucția.

Urmarea acesteia a fost, că Kossuth Ferencz a declarat în parlament, că partidul lui e aplicat a înceta cu împotrivirea, cu condiția, ca guvernul, să făgăduiască alărgi dreptul de alegere apoi să sisteze ședințele duble ale dietei și dieta să declare, că cu privire la armată ori ce drept, și astfel și dreptul de comandă, este al legislațiunii adecă al națiunii.

Primindu-le toate aceste contele Tisza, partea cea mai însemnată a opoziției nu va mai pune pedeci mersului regulat al parlamentului. Au rămas ca obstrucționiști o mică parte din independenți, ear' ca împotriviți și partidul poporal, fără de-a sprijini obstrucția.

În chipul acesta se vor desbata și vota în detă proiectele de legi, cari așteaptă de mult rezolvare. Acum e tocmai în desbatere proiectul de lege despre recruți. Dacă se va vota acela, va urma apoi asentarea și lăsarea acasă a soldaților, cari au servit trei ani.

Ministrul de honvezi, Nyiri a amînat asentarea, dar' prevăzând împăcarea sau încetarea obstrucției, a îndrumat deregătoriile comitatense să facă

toate pregătirile pentru a putea să se țină asentarea sau în zilele din 28 Dec. până în 30 Ianuarie 1904, sau apoi din 4 Ian. până în 6 Febr.

După legea pentru recruți va urma votarea budgetului, adecă a veniturilor și cheltuielilor țării. Cum este știut, fără votarea budgetului prin dietă nu se pot strînge dările statului. De aceea anul acesta nici n'au fost siliți cetățenii a plăti darea; a plătit cine a voit. Îndată ce însă va fi votat budgetul, starea aceasta se schimbă. Dările vor trebui plătite, căci în cas contrar vor începe a lucra executorii. De aceea noi nu trebuie să așteptăm votarea budgetului, ci să plătim darea de pe acum. Să o plătim, ca să nu se prea adune, căci atunci ne va fi prea greu de-odată. Să nu credem știrilor false, că darea de pe anul acesta s'a șters. Aceasta nu este adevărat și cei-ce 'și-au plătit darea, bine au făcut.

Aceste sînt lucrurile cele mai însemnate, cari ne interesează ca cetățeni ai acestei țări.

Dieta se va mai ocupa și cu alte lucruri, va vota și alte legi, promise de contele Tisza. Între aceste una din cele mai însemnate este proiectul despre lărgirea dreptului electoral. În ședința de Sâmbătă, din 5 l. c. Tisza, răspunzînd declarației lui Kossuth, 'și-a repetat făgăduiala în privința aceasta și a zis, că va convoca ancheta pentru a aduna datele de lipsă.

Dar' despre acest proiect, cum și despre altele vom vorbi la vremea sa, adecă atunci când ele vor fi puse la ordinea zilei.

Urmasul baronului Appel.

În locul baronului Appel, trecut la pensie, a fost numit de comandant al corpului 15 de armată și cap al guvernului Bosniei feldzeugi meisterul Albori, fost comandant al corpului 1 de armată în Cracovia. M. Sa Impăratul a adresat generalului Appel o scrisoare împărească și 'i a acordat briliantele la ordinul militar Maria Teresia.

Liturgia maghiară. Comitetul ungarilor gr. cat. a fost primit în audiență de noul ministru de culte, Berzeviczyi, cîrîndu-i spriginul pentru introducerea liturgiei maghiare. Să zice, că ministrul 'i-a primit foarte bine.

Așa numiții unguri gr.-cat. sînt, cum știm, Ruteni renegați.

Delegațiunile cari se întrunesc în Viena, vor ține ședințe până în 22 l. c. apoi se vor întruni de nou în 6 Ian. 1904. De astă-dată pentru consulate nu se vor cere bani mai mulți; numai pentru un nou consulat se vor vota bani, anume în Mitrovița (Macedonia).

Tibet. Am pomenit de expediția Englezilor în Tibet. Aceasta e o parte a luptei, ce o poartă Anglia contra influenței Rusiei în Asia. Rusia, adecă din Asia de mijloc se tot răspândește spre sud, ear' Englezii își tem posesiile din India. Ei ar vrea, ca între teritoriul rusesc și India să fie țări neatârnoare de Ruși, și de aceea merg acum în Tibet, ca să slăbească acolo influența Rusiei.

FOIȚA.

Poesii populare

Din Săcădate.

Culese de **Toma Aleman și Toma Podcu**, juni.

Prunză verde măracine
Rămâi măicuță cu bine,
Că eu plec din țeara mea
Pe und' curge Dunărea,
Nu fi maică supărată
Că mă mai întorc odată,
Să-mi ved frați și prietini
Să-mi ved locul nașterii,
Să-mi ved mamă, să-mi ved tată
Să mai fiu în lume odată.

Varsă Doamne un potop
Să iese apa din Olt,
Și cu urma apei lui
Să piară-a dușmanului,
Să știu c'am trăit și eu
Fără griji și fără rēu;

Nu gândi, mândro gândi
Că ca tine n'oi găsi,
Că ori care 'n sat la noi
Are o capră și doi boi.

Bate Doamne babele
Cari păzesc porțiile,
Să nu easă fetele
Să nuuere stelele,
Stelele și ochișori
Și buze dela feciori.

Când m'am dus la mândra mea
O-am găsit cu iia rea,
Cea mai bună 'și-o cărpea
Cea frumoasă chindisită
Câtă frunză pe răchită
Pe-atâtea locuri cărpită.

Dela munte rēsar stele,
Dela mândră dor și jele.
Dela munte easă nor,
Dela mândră vine dor,
Bate vântul, dor aduce
Dela mândra mea cea dulce.

Câte fete 's pe la noi,
N'au ca mândra buze moi,
Nici buze, nici ochișori,
Nici buze de sărutat
Ochișori de deocheat,
Nici nu's mândre la gâtat.

Nevasta care-'i sgârcită
Nu coace în veci nici pită,
Nici mălaiu, nici mămăligă
Ci duce grâul curat
La cărcimuța din alt sat
Ca să nu dea de bărbat.

Din Bratfalău (com. Clujului).

Culese de **Florea Deac** june econom.
Poți tu zice mândro, zeu
Că nu te-am sărutat eu?
Ba eu bade nu pot zice
Că 'ți-a fost gurița dulce,
Că noi unde ne 'ntâlnim
Stăm în loc și ne iubim.

Drag 'mi-ar fi mândro de tine
'Mi urât de cin' te ține

Dieta Croației e convocată pe 15 l. c. în Agram, în sesiune ordinară.

Pentru soldați. O foaie din Pesta scrie, că ministrul comun de război și cel de honvezi a dat poruncă comandelor de regimente să lase acasă cu 20 Dec. c. pe feciorii, cari au împlinit trei ani de cătănie.

Un alt ordin s'a dat pentru a fi chemați la arme rezerviștii pe 4 Ian. 1904. la exerciții de arme pe 28 zile. Rezerviștii de legea orientală (gr.-or. și gr.-cat) în vederea sărbătorilor Crăciunului vor fi chemați pe 11 Ian. 1904 și numai pe 21 de zile.

Dela Liga culturală.

Duminecă la orele 2 și jumătate după amiază, s'a ținut adunarea generală a Ligei Culturale, secțiunea București.

Adunarea s'a deschis sub președinția dlui general Pilat.

Din darea de seamă a casarului se vede, că intratele au fost anul acesta de 12 mii de lei.

Urmând la ordinea zilei darea de seamă despre mișcarea Ligei, dl avocat Septimiu Murăsanu, secretar, face odată cu darea de seamă despre activitatea secțiunii București a Ligei și istoricul ultimelor întâmplări, prin cari trece românismul de pretutindeni, insistând asupra necesității de a exista Liga Culturală.

Arată cum această Ligă culturală e chemată, ca o zină binefăcătoare să șteargă lacrimile fraților, ce plâng, îmbărbătând pe cei oboșiți, apărând mângăetoare înaintea celor ce sufer și încununând cu florile speranței frunțile lor visătoare după soarta mai bună.

Acesta fiind rolul Ligei, d-sa termină făcând un caldros apel la toți Românii, ca să sprijinească acest așezământ.

După aceasta au mai vorbit și alții, provocând la muncă și activitate. Intre alții scriitoarea Smara repetă cererea făcută la congresul din Maiu, ca Liga să iee inițiativa înființării unui muzeu de redesteptare națională și cere ca Liga să facă apel și la femei spre a spijini această instituțiune.

DIN LUME.

Rusia și Japonia.

Foaia »Associated Press« e informată din Petersburg, că pacea ar fi asigurată între Rusia și Japonia. Aceasta s'a făcut la întrevinerea Țarului, care în o consfătuire avută cu Lamsdorff, au făcut unele schimbări în proiectul privitor la Coreea. Aceste s'au împărțit cu guvernul Japoniei, care dacă le va primi, se va face împăciuire.

Afacerea Mangiuriei se va pertracta separat.

Din Germania.

Parlamentul Germaniei a fost deschis săptămâna aceasta cu o vorbire de tron, citită de cancelarul Bülow, împăratul fiind bolnav. În vorbire se anunță un nou împrumut de stat, se arată, că Germania stă bine cu toate statele și că în afacerea Macedoniei, Germania a stăruit, ca să nu se nască încurcări mai mari.

Știri mărunte.

Ministrul de finanțe al Sârbiei a abzis. În locul lui va numi deputatul Radșiu. Gendarmeria Sârbiei va fi reorganizată.

În Spania a demisionat guvernul. Noul ministru l-a alcătuit Maura.

Regulamentul de organizare al gendarmeriei din Macedonia e gata. Dela gendarmi se va cere știe turcește.

Serate de-ale meseriașilor români.

Prin stăruință la isbândă! Eată lozinca »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. Presidentul *Tordăștanu*, încă sub impresia plăcută a sărbătorii de înfrățire și de dragoste dela onomastica sa, în cuvântul precedat esecutării programului ședinței literare a 11-a (din 26 Noemvrie n. c.), ne pune la inimă, ca în lucrările noastre folositoare să nu ne lipsească stăruința și entuziasmul. Stăruința și entuziasmul vrednicilor noștri înaintași, au dat naștere fortăreței (Reuniunii) noastre, din care cu ochi pătrunzători privim spre viitorul nostru; stăruința și entuziasmul ne a asociat, stăruința și entuziasmul ne-a creat fondurile, ne-a procurat casa proprie, ne-a făcut stimați în ochii binevoitorilor noștri, stăruința și entuziasmul transpiră

din toate lucrările noastre, apreciate și sprijinite după vrednicie de toți cei buni ai noștri. Stăruința și entuziasmul deci se nu ne lipsească și cauza noastră sfântă de victorie va fi încoronată. Nu e de mult de când meseriașul nostru era desconsiderat și nu e de mult, de când în orașul nostru, eminent industrial, abia era vorba de meseriaș român. Astăzi mulțumită stăruinței și însuflețirii românului, — mai că nu e stradă principală, în care se nu-și aibă modestul seu atelier, firma sa, și meseriașul nostru. Astăzi numărul meseriașilor, numărul sodalilor și învățăceilor meseriași de-ai noștri crește în mod simțit. Și de unde până aci, marea mulțime a meseriașilor noștri abia trecea unul până în 2 ani prin școala sătească, astăzi, mulțumită aceleiași stăruințe și aceluiași entuziasm, avem un număr însemnat de meseriași până și cu pregătire de câteva clase gimnasiale. Unde până aci abia ne puteam mândri cu o Reuniune, două de meseriași, — astăzi stăruința și entuziasmul inimilor nobile și a minților luminate, naștere a dat la asemenea așezăminte până și în capitala țării și în cea a imperiului. Stăruința și însuflețirea, ce va călăuzi pe tinerii noștri sodali, dornici de a-și îmbogăți în străinătate capitalul intelectual, neapărat fiitorul măiestru, afla-vor povățuitori buni și cu durere în cei de stăruință și de entuziasm stăpâniți.

Mai făcând mențiune pioasă despre trecerea la cele vecinice a mult regretatului asesor consistorial *Zach. Boiu*, de memoria căruia ne leagă lungul șir de ani, în cari membru ajutător al Reuniunii a fost; frumoasele strofe din oda sa, închinată »La jubileul de 25 ani« al Reuniunii (1 Oct. 1902); cuvintele calde, cu cari, în calitate de president al juriului primei expoziții industriale, aranjate la 1902, a deschis și condus lucrările juriului acelei expoziții, — dă cuvântul zelosului notar *Ioan Apolzan*, care cetește sumarele ședințelor administrative, în cari eternisată este participarea Reuniunii la doliul, ce ne-a încins, în urma loviturii îndurate prin pierderea mult regretatului binefăcător al meseriașilor noștri, *Z. Boiu*. Tot din

Că te ține 'n 9 frâne
De nu pot veni la tine
Dar' de-a voi D-zeu
Tot vom fi odată, zeu,
Tu a mea și eu al tău.

Cât trăiești bade pe lume
Nu striga mândri pe nume,
Ci strigă trei foi de ceapă
Nime se nu se priceapă,
Și strigă trei foi de vie
Ca nimenea se nu știe.

Tu mândruțo pentru tine
Mulți dau cu lemn în mine,
Mulți dau și mulți mă înfruntă
Dar' cine dracu-ascultă.

Știi tu mândro ce ți am spus
Când trecu 'i pe aicea 'n sus;
La săpat la cucuruz,
Să-ți faci vie de colie
Să-mi fi dragă numai mie
Tu ți-ai făcut vie verde
De ești dragă cu 'i te vede.

De-ai fi lună grăitoare
Pe cum ești de mergătoare
Eu dragă te-aș întreba
N'ai văzut pe bădița.

Fetele de pe sub munte
Fă-le doamne tot răgute
Și pe mine oficer
Să le 'nvăț la izițir.

Frunză verde liliac
Badea meu tiner diac
Șede la masă scriind,
Scrie două trei rînduri
Și se pune pe gânduri,
Țipă condeiul pe masă
Și se preumblă prin casă,
Dela inima ferbinte
Zicînd astfel de cuvinte:
Alele Tu Doamne sfinte
Doamne sfinte și părinte
Mai alină-mi gândurile
Să-mi isprăvesc rîndurile,
Că dorul dela părinți
Îți mai vine și-l mai uiți,

Dar' dorul de ibovnică
Rău la inimă te strică
Și dorul de mândră dragă
Rău la inimă te sacă.

Cătu-'i dealul de mărșeu
Nu-'i draguț cinaș ca-al meu,
Nici-'n sat, nici-'n oraș,
Numai la școală la Blaj,
Vai frumos e frumușel
Nu știu ce se fac cu el,
Face-l-aș rujă 'n fereaștră
Totdeauna se 'nflorască
Dar' ruja s'a scuturat
Tare rău m'am supărat.

Foaie verde lemn ușor
De nimica nu 'mi-e dor
Ca de flori de culcudută
De gura leli Anuța
Ochii ei și buzele
Scurtă-mi mie zilele,
Ochii ei cei cu lumină
Mult mă strigă dela cină,

aceste am aflat despre demersurile luate de comitet pentru o călătorie folosite la esoposia de mașini din Budapesta, ce s'ar întreprinde în sărbătorile Crăciunului și pe spelele de călătorie ale camerei comerciale din Brașov; despre zelul desvoltat de despărțământul femeiesc pentru adunarea de daruri de Crăciun etc. etc.

Intrarea în programul seratei a făcut-o bravul și bine disciplinatul cor al dlui N. Constantin, cleric, cu cântarea corală »Coroana cufundată« de Bönicke, căreia i-a urmat d-șoara Eugenia Roman cu »Balada« de Coșbuc, predată cu inimă; dl Valeriu Dragoș, cleric, ne-a înveselit cu un »Solo de violină«. Dl Filimon Delorean, sodal cismar, a fost destul de comic în predarea bucății »L-au luat altcineva...« de Sandu-pungă-goală; mica și gingașa școlăriță Aurica Cioranu, prin declamarea poesioarei »Visul unei copile« de Zaharie Boiu, ne-a reînprospătat în memorie cuvintele blânde și părintești ale răposatului autor, adresate ființelor plăpânde; dibaciul mănuiitor al arcușului dl Ioan T. Vasilichi, cancelist adv, a fost neîntrecut în esecutarea mai multor arii cu violina acompaniat la clavier de dl N. Constantin. Voinica școlăriță Anița Prașca cu poesia »Rugămintea din urmă« de Coșbuc, ne-a atins în mod plăcut și cele mai simțitoare coarde ale inimii; dl Vasile Dimitriu, sodal cismar, ne-a cântat binișor, câteva romane; dl Boțiu, cleric, ne-a ținut în continuă veselie prin predarea unui monolog comic; dl Victor Murășanu, cleric, acompaniat la clavier de dl N. Constantin, a cântat plăcut un solo de flaut. De încheiere dl Titu Morariu, cleric, unul din cei mai buni declamatori ai seminarului, ne-a pus în uimire cu predarea poesiei »La iconă« de Vlahuța.

La sortarea cărților dăruite de Reuniune, norocoși au fost din 125 persoane prezente, 15 participanți.

Cu recomandarea de-a fi cuprinși cu toții de stăruință și însuflețire în lucrările noastre, își încheie raportul seu plictisitor „Invingătorul“.

Pentru binele poporului.

Medias, 7 Dec. c.

Câmpiile: s' pustii. Afară bate vântul și nori se ved pe cer, azi mâne o se ningă... Se încep și seriile de iarnă. O acestea seri ne par lungi, lungi de tot...

Aici poveștile curg vale, dincolo gâlceava e la culme, ba unii bând prea multe păhare de rachiu din cărcimă ori de acasă ajung la vorbe slabe și în urmă prin celea judecăți. — Așa am fost noi Românii până acum. Timpul însă trece și cu el năravurile noastre.

Cu bucurie constatăm, că ici colo se ved porniri mărețe spre cultură și progres. Sara, când focul pălpăe în cămin ș'am isprăvit cu lucrul vedem băeții nostrii cetind din celea cărți, ear' toți ai casei: tata, mama și toți frații ascultă cu multă băgare de seamă. O fericiți trăesc aceștia, ei știu că omul cât trăește învață și că învățătura bună se câștigă din lucrările bărbaților mai luminați și că adevărurile mari ale vieții sunt depuse

în cărțile celea bune, cari se cuprind în vre o poveste ori istorioară duioasă. După-ce copilul e flăcău ajuns îl vedem de nou sub conducător, conducător cu vorbe bune, cu sfat gingaș, plin de dragoste, e învățătorul. Acuma se împreună plăcutul cu folositorul. El, formează reuniuni de temperanță, de cultură și mai arare-ori coruri.

În timpul mai nou în întreagă țara se încearcă a se alcătui astfel de reuniuni de tineri. Salutăm tendința asta și încă cu atât mai virtos, că știm din praxă, că fie arborul cât de trainic, dacă în desvoltare nu-l vom sprijini, nu vom da direcțune creșterii, va fi strîmb și pipercinit.

Tinerimea română încă e un pcm în creștere și dacă nu e cineva să-i îndrepte creșterea, curând cade jertfă primejdiilor. Despre un astfel de fapt, însă bun sunt rugat de tinerimea greco-catolică din Mediaș să dau veste în țeară în »Foaia Poporului«. »Ca să vadă lumea — domnule învățător — că trăim ca Români în Mediaș, că ne facem datorința de creștini și că dorim progresul nostru și-a tuturor fraților de un sânge.

O zi măreață de 6 Decemvrie! Vecinic vei fi amintită cu dragoste de noi. Senatul școlastic și comitetul parochial din Mediaș te-au eternizat în protocolul bisericii. Dragostea noastră se vedește. Par'că și razele de soare priveau cu drag la noi. Cerul era vînet și toată ziua sēmăna a zi de primăvară. În aceasta zi frumoasă școala și curtea școlai gr. cat. erau pline de tinerime, bărbați și femei. Se făceau înscrierile pentru noul an de muncă. Inimile june oftau distrageri — distrageri de cultură și așa s'au întrunit în reuniune de cântări.

După invocarea sfântului spirit prin cântarea »Impărate ceresc« se fac înscrierile și se purcede la alegerea comitetului. Au fost aleși și jurați în numele sfintei Treimi de cătră Prea On. Ioan Moldovan, protopop în loc următorii: Vasile Fodor, Niculae Togan, Nic. Șancu, Traian Mănică, Ioan, Crăciun și George Fodor. De președinte, dirigintele corului, de cassar Ioan Mureșan, inspectorul școlar și de controlor George Fodor, cantor.

Toți coriștii în număr de 41, anunit de 21 fete și 20 feciori s'au obligat a contribui la 15 și 1 a fiecărei luni cu câte 10 cr., ca astfel să se pună basa unui fond, cu ajutorul căruia să se întemeieze bibliotecă și alte lucruri frumoase

Așa am încheiat noi această zi însemnată, în bucurie și veselie și nădăjdum că bunul Dumnezeu ne va ajuta să scoatem frumoase roade din aceasta reuniune. Fraților Români! »Să ne luminăm și să voim. Susținerea vieții noastre să fie energia noastră și atunci și numai atunci putem fi siguri, că vom fi și noi o nație«.

»Din vultur vultur naște, din stejar stejar răsare«.

Isidor Dopp.

Pentru biblioteca poporală.

Cohalm, Decemvrie 1903.

În 21 Noemvrie n. a. c. s'a dat o reprezentație teatrală de tinerimea română din Cohalm. Scopul acestei reprezentații a fost un fapt laudabil, căci pe lângă desvoltarea spirituală a țăranilor — a avut scopul a da un sprigin material bibliotecii poporale, spre a-și putea începe din nou activitatea, căci din lipsa de mijloace materiale încetase a funcționa. Poate că

mult timp mai dura nefuncționarea bibliotecii, dacă un tiner binevenit între țăranii din Cohalm, dl G. Fuciu, comptabil — după cât sunt informat — nu-și jertfea multe zile și nopți spre a înjgheba un comitet, care să lucre cu toate puterile pentru bibliotecă. Reprezentațiunea a avut un succes atât moral cât și material frumos. Diletanții mulțumită instructorului — și-au jucat rolurile cu o deosebită pricepere, încât un domn străin (Ceh) zicea, că e imposibil, ca diletanții să fie țăranii. Cu ocaziunea aceasta au arătat tinerii din Cohalm, că și țăranul știe ceva.

Fără sfială, fără teamă pășiau diletanții pe bină și esecutau mișcările naturale.

Deosebit merit au avut diletanții Ana Borcoman și Ioan Borcoman — jucând în piesa »Harță Rězășul« pe amoresații, nu puteai crede că un țăran se-și poată atât de cu foc exprima dragostea. În piesa »Cinel Cinel« George St. Spornic — predând rola lui »Graur« — nu te mai săturai de a-l asculta.

Petrecerea a fost bine cercetată, însă cu părere de rău trebuie să amintesc, că mai mult de publicul străin, căci inteligența română din jur, — stimă excepțunilor, — puțin interes a arătat față de poporul seu. Poporul atât din jur cât și din loc a fost în număr frumos.

După producțiune a urmat joc până în zori. Dl G. Fuciu, și-a arătat spre marea mirare a publicului străin, și aci pe depiin iubirea față de popor, întrând în hora țăranilor și luând la joc rînd pe rînd toate țăranțele. În paușă a adunat în jurul seu pe diletanți și la o cină comună le-a mulțumit pentru zelul ce l-au avut. Aci putea-i numai observa și din partea diletanților, a căror părinți se aflau atât de mângăiați — iubirea ce o au față de conducătorul lor.

Din parte-mi atât zic, se dee D-zeu ca începutul bun să continue și dl Fuciu să nu părăsească calea ce a apucat.

Un țăran.

Munții-Apuseni.

Câmpeni, 6 Decemvrie a. c.

Neputend suferi aserțiuniile false și nedrepte, cu cari Vasiliu Tomuța, notar în Câmpeni, voiește a duce în eroare Onor. public, prin »declarațiunea« sa apărută în Nr. 48 al »Foi Poporului«, trebuie să îmi ridic și eu vocea și drept răspuns la cele susținute, că »este nepătat și ca un om cu onoare stau înaintea ori căruia«, îmi iau voin a publica o altă declarațiune apărută în »Gazeta Transilvaniei« Nr. 257 din a. c.

Eată-o:

Declarațiune.

Câmpeni, 27 Noemvrie 1903.

Notarul din Câmpeni Tomuța László și-a permis necuviința, de a mă ataca în Nr. 255 al foaii »Ellenzék« din a. c. afirmând, că în seara de 7 Noemvrie a. c., când cineva a spart ferestrele d lui protopretor subd. din Câmpeni Dr. Boer Kálmán, eu m'a-și fi preumblat în timpul acesta pe sub fereastă locuinței sale și, întrebând fiind despre acest lucru, am negat faptul.

Posiția mea nu-mi permite să iert o asemenea calumnie; drept aceea am făcut în-trebare la redacția sus numitei foi, că ia răspundere pentru articolul publicat, la ce redacția 'mi-a răspuns, că răspunderea o are, respective a luat-o asupra-și Tomutza László not. cerc. din Câmpeni. Primind eu acest răspuns 'm-am trimis martorii la numitul notar, cerându-i satisfacție cavalerescă, el însă a denegat a'mi-o da, în urma căreia am fost silit, ca în 23 Noemvrie a. c. pe stradă, în prezența mai multora, să-i aplic câte va lovituri cu gârbaciul peste față.

Aduc acestea la cunoștința onor public ca să cunoască cine e Tomutza László, notar în Câmpeni, și cum știe d-nialui să calumnieze și tragă în tină onoarea altora, ear' când e vorba de a da seama despre faptele sale mârșave, se ascunde; drept aceea eu îl declar de un calumniator ordinar, fără rușine, cu care un om cinstit numai cu gârbaciul în mână poate să vorbească.

»Sabin M. Corcheș.

Noima asta a lui Tomutza nu o pot înțelege; decât așa că dumnealui voiește se facă haz, ori că vrea să seducă publicul în eroare, ca și când nu ar fi unul și acela Tomutza László sbiciuit și Vasiliu Tomuța »cel nepătat«. De fapt însă aceste două nume le întrunește una și aceeași persoană. Nu cumva să se înțeleagă sub Vasilie Tomuța »cel nepătat« altă persoană, decât aceea care a fost sbiciuită publice prin dl. Sabin M. Corcheș, cadet.

Asta numai pentru constatarea adevărului.

Că dumnealui are un trecut glorios, asta nu o știu, știu însă că mai înainte a fost notariu în comuna Riscuța de unde a fost suspendat și după aceea a fost ales în comuna noastră Câmpeni, spre nefericirea poporului. Și apoi mai știu și aceea că e corespondent la mai multe foi ungurești, în cari publică tot felul de corespondențe necălite despre poporul din Munții-Apuseni, cu scopul a-i denunța ca pe nește oameni răsvățitori și revoluționari.

Aceste poate le consideră dumnealui de fapte glorioase, pentru-că ceva favor poporului din Munții-Apuseni n'a făcut.

Ce privește suspendarea d-sale, nu are să o mulțamească la mai »mulți Români«, ci tocmai repunerea în post are se o mulțamească unui Român, care dacă n'ar fi fost, Câmpănarii, Bistrenii, și Certegenii puteau aduce laude lui D-zeu, că ne-am scăpat de el. Dar' a fost suspendat pentru faptele sale și totodată de judecat la solvirea sumei de 100 coroane comunei Câmpeni, iar' comunei Bistra — paremise — 200 coroane.

Mai vrei fapte glorioase?

Ar mai fi destule, dar' e de prisos se mai stau de vorbă cu un asemenea om »nepătat«.

Teodor Orlea.

Faptele unui preot.

Cireșia, Nov. 1903.

(Urmare).

Biserica, care până aici era mai mult goală de credincioși, acum zi de zi se umplu tot mai mult. Inimile amorțite ale poporului de nou începură a palpita. Cu un cuvânt, tot poporul părea transformat și se simția falos că, aude cântând în sfânta biserică un cor, de care ei nu mai avuseră nici-odată. Așa am condus acest cor doi ani spre

mulțămirea întregului popor, și fără de nici o remunerațiune. Văzând aceasta poporul a avut o nespūsă bucurie. Și pentru-ca de o parte să-și asigure și mai mult acest cor, ear' de alta, pentru-ca să mă și remunereze pentru înființarea și conducerea lui, în vara anului 1900 cu unanimitate m'au ales de conducător de cor pe lângă un salariu anual cuviincios, rugându-mă să primesc alegerea și astfel ca conducător ales și salarizat să conduc și mai departe acest cor cântând cu el la Misamare, în toate Duminecile și sârbătorile.

Eu — necugetând ca prin aceasta voiu atrage ura și răsbunarea preotului Grozavescu, care la aparență mă chiar părtin, am primit alegerea. După alegere apoi, conform angajamentului luat, earăși am continuat mai departe, și în toate Duminecile și sârbătorile adunând tineretul și școlarii într'un număr foarte mare (100—120 inși) în ordinea recerută îi conduceam la biserică și aici apoi țineam cor cu ei. Ei dar' pe părintele și prietinel meu Grozavescu așa se vede, că acum, în loc să-l bucurie acest fapt, — mai mult 'l-a necăjit și scos din sărite.

El așa se vede că n'a putut suferi ca mie poporul să-mi dea și ceva remunerațiune, și — poate — de aceea prin cantorii sei am fost mai de multe ori întrerupt și șicanat. 'L-am rugat că ca preot să facă ordine, dispunând cantoriilor sei, ca să nu mă mai conturbe în cântările mele cu corul. Dar' înzadar. Bunul părinte și marele meu prietin — nu a băgat în seamă rugarea mea, și șicanările erau la ordinea zilei. Și aceasta până atunci până când amărit și necăjit până în suflet de aceasta persecuțiune nemeritată, am fost silit să abstau de-a mai cânta și conduce corul în biserică, și astfel atât tineretul cât și copiii acei nevinovați, pe cari numai bunul D-zeu mă știe cu câtă trudă 'i-am putut instrua în cântările bisericesti și aduce la aceea ca în totdeauna să cerceteze sfânta biserică regulat, azi pe timpul bisericeii cea mai mare parte earăși șed prin birturi ori petrec timpul resfirați pe ici colea în blăstămății și nimicuri, — ear' biserică e goală și nu mai răsună de cântările lor armonioase. Firește aceasta dureoasă și tristă împrejurare prea puțin îl importa pe părintele Grozavescu — (despre care se zice că e darul lui D-zeu pentru Cireșeni). — Lucrul principal este că 'și-a ajuns ținta care — poate 'i-a fost aceea, ca eu să pierd salariul oferit pentru conducerea corului.

2. În anul 1900 părintele Grozavescu sa pus deja pe față și a început a ațîța poporul în contra mea. El cu câțiva oameni ai lui au făcut ca poporeni să subscrie o acuză în contra mea, îndreptată către Maria Sa dl inspector de școale reg. din Lugoj. În aceasta acuză între altele au zis că: eu tractez foarte strict cu copii. Că sunt prea mare român. Și că în școala mea nu învață copii decât numai românește și cântece românești etc. Deci să roagă umilț de Maria Sa dl inspector reg. de școale, ca pe mine imediat să mă îndepărteze din comună. Și fiindcă poporul din Cireșia e dornic de învățarea

limbei maghiare, lor să le trimită în locul meu un: »tösgyökerez magyar tanító«.

Aceasta acuză apoi, (după-cum mărturisesc ulterior înșiși cei subscriși în ea, în declarațiunea dată de ei, și pe care o am la mine), părintele Grozavescu și oamenii sei o au iscălit prin cei mai mulți poporeni așa: Că cu acuză făcută gata, au mers la casa comunală, pe strade și mai virtos pe la birturi, și pe cari oameni cum îi vedea îi chema și stăruia de ei să iscălească o scrisoare pe care arătându-o către oameni, către unii zicea, că e făcută ca oamenii să aibă drept la pășunărit la munte. Cătră alții, că să capete niște pământuri așa numite ocupături, ear' către alții că este o adeverință făcută despre aceea, ca religiunea în școală o învață preotul etc. și D-zeu știe câte și mai câte titluri neadeverate. Astfel sub titluri false tănuind adevărul, pe unii beți, pe alții trezi 'i-a amăgit de au scris acuzele ridicate contra mea. Despre ce ei nu au știut nimic până mai târziu, când deja acestea erau trimise.

Ear' dacă cumva unii ori alții cărorora ei le-au descoperit secretul, nu au voit să subscrie, pe unii ca acestia preotul Grozavescu îi ocărea în tot modul. Cum s'a întâmplat aceasta chiar și cu v.-primarul comunal Atanasie Stiope, pe care pentru-ca nu a voit să se subscrie 'l-a ocărît până la una.

Etă în acest mod a voit mult lăudatul părinte Grozavescu a mă alunga pe mine din Cireșia, a-și face merite de patriot și a-și fericii turma concretă lui și neamul seu românesc. Prin câștigarea unui dascăl mai bun, a unui »tösgyökerez magyar tanító«.

(Va urma).

Mihail Bobistiu,
inv. comunal.

Stipendii pentru elevii meseriași.

Subscrisul comitet publică concurs pentru 8 stipendii de câte 50 cor. ce se vor împărți între elevii (învățăcei) meseriași.

Rugările pentru împărțire — scrise și subscribe cu mâna proprie — să se adreseze cel mai târziu până la 31 Decemvrie v. a. c. Comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« în Nagyszeben, însoțite de:

1. Carte de botez,
2. Atestat dela comună despre averea proprie sau a părinților,
3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților,
4. Atestat despre pregătirea școlară și eventual atestatul școlii elevilor-meseriași,
5. Contractul încheiat cu măiestrul, înregistrat la autoritatea industrială.
6. Adeverința măiestrului despre sporiu, diligență și purtare morală.

La împărțire vor ave întâietate elevii aplicați la meseriile mai puțin îmbrățișate de Români. Rugările elevilor, cari au stipendii — nu se iau în considerare.

Sibiu, 8 Decemvrie n. 1903.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«:

Victor Tordășianu,
president.

I. Apolzan,
notar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ingrijirea taurilor.

A fost un timp, când procurarea și îngrijirea taurilor, precum și a celorlalte vite de prăsilă, cădea numai în grija singuraticilor proprietari de vite, cari pe unele locuri, parte nu se îngrijeau apoi de loc, ca să aibă tauri pentru gonitul vacilor și astfel erau siliți, ca să meargă în asemenea casuri în al doilea sau chiar și al treilea sat pentru scopul numit, după-cum se mai întâmplă poate și acum pe câte un loc, parte că țineau niște tauri amăriți și neputincioși, din care cauză apoi și viteii proveniți dela aceia, erau tot așa de slabi și amăriți ca părinții lor.

Pentru delăturarea acestor neajunsuri, s'a văzut silit în cele din urmă chiar și guvernul, ca prin o lege deosebită (art. de lege XII. din 1894) se impună comunelor politice procurarea și îngrijirea vitelor de prăsilă tătâne. Dar' cum se face aceasta îngrijire pe unele locuri, nu se poate ajunge scopul propus.

Unele comune adecă, ca să facă oare-care economie, cumpără une-ori și tauri de aceia, cari nu au recerintele prescrise de lege. Aceia se lasă apoi în ciurdă la un număr mai mare de vaci, ca cât prescrie legea, pe cari se înțelege, sau că nu le pot gonii pe toate de mai rămân destule și sterpe sau dacă le și gonesc, apoi se ruinează în timpul cel mai scurt. Afară de acestea, une-ori taurii uu pot afla în câmp nici pășunea de lipsă, ca să se sature ci mai siliți a răbda și foame, așa că din zi în slăbesc vâzând cu ochii.

În privința aceasta, unele comune tot se mai îngrijesc, ca taurii să se mai pască seara și dimineața și ceva deosebit de ciurdă, de o parte în apărat și numai după aceea să se scoată acolo. Dar' cum se face și aceasta, pe unele locuri se poate convinge ori-șicine, care se interesează cât de puțin de afacerile comunale.

Peste vară tot mai merge cum mai merge cu îngrijirea taurilor, dar'

apoi iarna pe unele locuri, merge și mai rău. Iernatul taurilor pe cele mai multe locuri se dă pe calea licitațiunii publice. Pe calea aceasta prețul iernatului așa ajunge de bagatel une-ori încât acela nu se plătește mai de loc, din care cauză apoi se și face numai ca de clacă. Organele comunale, ca și comisiunile economice cu privilegiul vizitelor de peste an, trebuie ca să mai închidă și ele ochii, ca să nu mai vază toate scăderile provenite dintr'un astfel de îngrijit și iernat.

Urmările unei îngrijiri necorespunzătoare a taurilor, sânt dănuoase nu numai pentru comune, ci chiar și pentru singuraticii proprietari de vite. Pentru comune urmările sânt dănuoase întru atâta, că acelea sânt silite apoi în cele din urmă a lăpêda taurii deveniți astfel neapți mai pe nimic și a cumpăra în locul lor alții earăși cu prețuri mari, ear' pentru singuratici sânt dănuoase, că în modul acesta le rămân vacile sterpe. Ca la multe alte lucruri, așa și aci apoi se adeverește proverbul: »Pentru un cuiu se pierde potcoava, ear' pentru potcoavă călărețul cu cal cu tot«.

Scopul taurilor în economia vite-este acela, ca ei să poată da vieță unor viței buni, frumoși și puternici. Din cauza aceasta apoi să și recere, ca și ei înșiși să fie de un soi bun, să fie frumoși și în deplină putere, pentru-că și în economia vitelor să adeverește proverbul bine cunoscut: »Ce sameni, aceea răsare«.

În timpul din urmă, s'a făcut un pas însemnat spre înaintare, ceea-ce privește creșterea taurilor, de oare-ce nu numai economi singuratici și anumite societăți și școale economice, ci chiar și ministrul de agricultură, a început a ține pe moșiile statului și ale unor școale de model, din an în an tot mai mulți tauri tineri, de un soi mai bun și ales, pe cari apoi îi vinde celor interesați, ear' comunelor mai sărace îi vinde chiar cu un preț redus și de a-l plăti și pe acela în rate mici anuale.

Scopul este vedit și aci și anume: de-a se înainta economia vitelor și de

odată cu aceasta, de-a se putea crește în locul vitelor de mai înainte cari pe unele locuri lăsau foarte mult de dorit, atât în ceea-ce se ținea de lapte, carne și lucru, cât și în ceea ce se ținea de prețul de vânzare al acelora, — alte vite mai bune și mai de preț.

Mai înainte vitele aveau un preț cu mult mai mic ca acum, fie pentru-că nici soiul lor nu era așa bun și ales, ca acum, fie pentru-că nu erau nici atâta bani și consumatori ca acum și în sfârșit, pentru-că nici economii nu știau atâtea taine economice ca astăzi.

Astăzi s'au convins cei mai mulți economi de vite, că decât să ții vite multe și de un soi prost, mai bine să ții mai puține și de un soi bun și ales. Și pentru-ca să o poți face aceasta, trebuie să-ți ști alege, nu numai vacile, ci chiar și taurii de prăsilă. Dar' cu alesul încă tot nu ajungi departe, ci trebuie să-ți mai știi și îngrijii.

Astfel pentru îngrijirea taurilor se recer anumite reguli deosebite, pe cari dacă cei chiești nu le bagă în seamă cum se cade, ușor pot face și din taurul cel mai bun, un taur rău și cu nerăv.

Mai înainte de toate se recere, ca cu taurul, atât până e mic, cât și după-ce a mai crescut, să nu ne prea jucăm și răsăfăm, căci prin aceea ușor putem să-l întărim și învățăm, ca să împungă.

Taurul trebuie să fie împărțit de un nutreț mai ales, ca celelalte vite, atât pe timpul de vară, cât și peste iarnă. Nutrețurile prea grase cum sânt: otava, cucuruzul sau făina, nu sânt prea bune, de oare-ce de acelea să prea îngreunează și astfel devine neap pentru gonit.

Taurul mai tiner, ca de doi ani, nu e cu scop de a-l lăsa la vaci, de oare-ce să prea forțeze și astfel curând poate deveni neap. Mai mult ca 60—80 vaci în ciurdă și ca 100—120 de vaci, când se ține în grajd, să nu se compute pentru un taur.

Când taurul se ține în grajd și vacile se duc acolo la el pentru gonit, să nu lăsăm ca acela să gonească de câte două sau chiar și de câte trei-ori

Colinde.

I.

Astăzi ceriu prea laudat
Ângerilor mare sfat
Sfătuesc d-zeirea
Cum să zidească zidirea
Zidurile Ierusalim
Cari cu toții pomenim.
Iuda iubitor de bani
Strigând cătră ai lui dușmani
Dați-mi voi treizeci de argint
Pe Christos vouă vi-l vând,
Ei treizeci de argint 'i-au dat,
Iuda 'n brațe 'l-a luat
Și-n față 'l-a sărutat
Lă Jidovi 'l-a arătat,
Jidovii s'au bucurat
Dela el 'l-au apucat
Palmi peste obraz 'i-au dat
Cu unghiile 'l-au pișcat
Și cu lanțul 'l-au legat
Și 'l-au trimis la Pilat,
Dar' Pilat cum îl vâzură

Foarte bine-l cunoscără
Vâzând pe Fiul cel sfânt
Și din graiu așa a grăit:
— Ce ai venit Isuse aici
De faci între Jidovi prici?
Ca și un mieluşel blând
Isus Domnul așa stând,
Nimica n'a cuvântat
Din cele ce 'l-a 'ntrebat,
Pilat zise cu mânie:
— Ce nu 'mi răspunzi ceva mic?
Nu știi tu că io 's domn mare
Și eu am putere tare?
Am putere a te slobozi
Sau a te și răstigni,
Jidovii strigau cu glote:
Răstignește-ni-l Pilate,
Că de nu li răstigni
Nouă împărat nu vei fi,
Pilat pentru a lui mărire
Să nu 'și scape a lui domnire
'L-a trimis la răstignire,
Crucea-n spate că 'i-o pus
Și la Golgota 'l-au dus

Lui părănd crucea cam grea
Sudori de moarte 'i curgea,
Când la Golgota a sosit
Sus pe cruce 'l-au suit
Prin mâni și prin picioare
'I-au bătut groase piroane,
Fere de porc a mâncat
Cu ețet 'l-au adăpat,
Cu sulita l-au străpuns
Sângele pe cruce a curs,
Soarele s'a întunecat
Luna în sânge s'a 'mbrăcat
Ângerii 'ncepură a plânge
Că se varsă atâta sânge,
Numai Maica Precesta
Mâni albe își înfrângea
Si pâr galben despletete
Lângă cruce ingenunche
Și din graiu așa zicea:
— Oh Isuse al meu prea dulce
Nu te pot vedea pe cruce,
Și Isus capul a plecat
Și din graiu a cuvântat:
— Pentru tine moș Adame

pe una și aceeași vacă, căci prin aceea numai se strică, ear' vacile prin gonitul prea des pot să sterpească. Să nu lăsăm să gonească nici vaci de aceea, cari nu sunt în periodul gonitului.

Taurul ținut și vara în grajd, trebuie lăsat pe fiecare zi câteva oare pe afară în liber, ca să poată face mișcările de lipsă. Să ne ferim a tracta dur și a bate taurii, căci prin aceea numai le dăm ansă de a-și răsbuna.

Dacă o comună are mai mulți tauri, aceștia se se țină și ierneze pe cât se poate tot la un loc, ca astfel să se poată cunoaște și împrietini și ca să nu se bată și împungă, după-ce se scot în ciurdă.

Dacă un taur, pe lângă toate grija celor chiești, ca să-l îngrijească, devine cu nărav și împunge, acela trebuie oprit din ciurdă și ținut în grajd sau dat pentru măcelărit.

Dacă taurul este mai mare, ear' vaca mai mică, aceasta se mână cu privilegiul gonitului pe un loc ceva mai ridicat, ear' dacă taurul este mai mic ca vaca, atunci aceasta se mână într'un loc ceva mai propănos.

Pe timpul gonitului, ba chiar și afară de acela, taurii trebuie să se mai nutrească și cu ovės. Despre aceasta trebuie să se încredințeze necurmat cei chiești cu controlarea aceea, căci de unde nu, un îngrijitor neconștientos odată poate face daună comunei.

Un taur nu trebuie ținut timp prea îndelungat la o comună, de oare-ce dela un timp pot să-i vină la gonit și vaci de aceea, cari se trag însuși dela el și astfel între vițele înrudite ușor se pot naște anumite boale și scăderi.

Taurul nu trebuie ținut nici-odată din economia proprie. Ci mai bine dintr'o economie străină. Prin o astfel de procurare să se mai îmbunătățește încâtva chiar și soiul vitelor.

Tauri mai bătrâni ca de 7—8 ani, nu e bine ca se se țină în economie, de oare-ce după timpul acesta se cam îngreunează și devin neapți pentru gonit.

Sufer cuiele prin palme
Și prin picioare piroane,
Vin' cu mine moș Adame
Ca o fiară de pădure
Ce bea apă și se adapă
Și de multe rele scapă,
Vin' cu mine moș Adame
Din fundul iadului
La lumina raiului
La masa cea strălucită
De tot omul mult dorită
De acum până 'n vecie
Slava Domnului să fie.

Com. de **Petru Bolchiș**, (Lăpușul-rom).

II.

Veste mare vă vestesc,
'Christos e Domnul nost'
Că Fiul Dumnezeesc
S'a născut și-i mititel
Și se joacă frumușel
Cântă ângerii lui Isus
Mărire 'ntru cei de sus
Trei crai dela răsărit
Pe Christos l-au dăruit

Acestea sunt câteva din regulile mai însemnate pentru îngrijirea și ținerea taurilor; regulile asupra cărora ar trebui să se cugete mai adese-ori cei chiești cu procurarea, îngrijirea și ținerea acelor.

Ioan Georgescu.

APEL

în cauza strîngerii de numiri locale pe seama albumurilor.

(Urmare și fine)

Asemenea descrieri, recunosc, presupun muncă nu tocmai puțină și lămuriri adese anevoioase.

Cine prin urmare ar dori să se achite mai cu înlesnire, fie că timpul nu-i îngăduie altcum, fie din altă cauză, se poate ajuta cu o schiță alcătuită din simple linii, înfățișând care din cusături unde e situată și ce numire, generală, are. Pe seama a 2 sau 3 schițe ajung tot atâtea fășii mărișoare de hârtie, pe cari se pot scrie, în puține cuvinte, și alte informații de interes.

Deodată cu descrierile și resp. schițele amintite, Vă rog să binevoiți a trimite înapoi, cât mai grabnic, modelele de cusături și țesături, alăturate aci sub /., firește după înzestrarea fiecăruia cu numiri în regulă.

Ca exemple despre cum ar trebui înzestrate cu numiri ajung următoarele trei:

a) Comitatul... cercul pretorial... comuna...
'Pene', numite aici 'foare din cerb'; se coasă la gura mâneicii bărb.

b) Comitatul etc. 'Suveicuța', care se vine la cămașa bărb. curmeziș peste piept.

c) Comitatul etc. 'Ubinzeală' (aiurea guler fem.), alcătuită din 'brinaș' (partea de-asupra) și 'chideală' (partea din jos; dela verbul chidesc, chidit).

Scrisul, firește cu negreală, se va în-deplinî pe fășurile alăturate fiecărui model.

La modelele de țesături am tras, cu cerusa, linii, indicând astfel, cari 'alesături' (figuri, ornamente) ar trebui numite mai ales. Numirile se vor scrie între linii, în rînd cu alesătura, căreia numirea aparține. Lipsa totală de numiri speciale se va indica prin semnul **O** sau altcumva.

Pe a doua fășie, mai mică, ar trebui scris și anume: comitatul, cercul pretorial și comuna, unde țesătura proprie modelului e îndatinată, cum și numirea locală a obiectului;

Cu aur, smirnă și tămâie,

Păstorii vesteau bucurie.

Ear' noi cei de pe pământ

Lăudăm pe Domnul Sfânt.

Veseliți vă cu toți

Că s'a născut Domnul Christos.

Com. de **Gavril Bișeu**, (Negriștești).

RÎS.

Minunea.

Invătătorul: Ce este o minune Nistore?

Școlarul Nistor: (tace).

Inv: Dacă 'ți-a spune cineva, că a răsărit soarele azi-noapte, tu ce ai zice?

Nistor: Aș zice, că minte!

Inv.: Dar' dacă 'ți-aș spune-o eu aceasta, eu, care nu mint nici-odată, ce ai zice?

Nistor: Aș zice... aș zice, că dl invătător e — cam ospătat.

ca d. e. 'ștergar', 'chindeu', 'merindeață', 'fund de perină', 'petecul opregului', 'față de masă' etc.

* * *

Albumurile, reamintesc, sunt pe gata. Vorba ar putea fi cel mult de o înlocuire sau complectare în mic și numai pentru cazul de-a 'mi-se trimite, în scopul decopierii, cutare obiect de o frumusețe sau vechime neobiceșită.

Cu atât mai binevenite sînt și vor rămîne obiectele trimise pe seama colecției începute când cu esposiția industrială din anul tr. În treacăt fie observat, colecția a continuat a se înavuți prin țesături și cusături neaoșe românești, vechi și nouă, cum și prin alte câteva obiecte datorite mai ales industriei casnice. Deocamdată Reuniunea noastră agricolă nu este în poziție să cumpere decât cel mult piese cusute sau țesute, cari s'ar fi distingînd prin confecționare măeastră sau prin vechime istorică. În cinste însă bucuros și cu mulțămîtă primește țesături și cusături naționale vechi și străvechi, fie și drențuite, de asemenea proboadă, icoane, vase, furci de tors încrestate, găteți fărâșești, cruci și alte scule filigrane de lemn sau metal etc.

În fața muncii ce subscrisul îndeplinec, de peste un an încoaci, cu zel neînduplecat și sinceră abnegație, în fața marilor jertfe, pe cari le aduce Reuniunea noastră de dragul albumurilor, îndreptățită e speranța, că nu veți pregeta a interveni cât mai grabnic și personal în sensul acestui apel. Îndeosebi Vă rog să binevoiți a înzestra modelele alăturate cu numiri în regulă și a le retrimite, fie și nefrancate, la adresa subscrisului, deodată cu schițele și resp. descrierile amintite mai sus.

Strîngerea de numiri deplin esacte, din experiență știu, reclamă pierdere de timp, informații anevoioase și deosebită luare aminte. Sfirșesc drept aceea prin a exprima mulțămîtă cordială și de mai nainte la toți, cari gata sînt a lua asupra-și sarcina ducerii în deplinire.

Ca de încheiere constat, pe scurt, că albumul litografiat va cuprinde vre-o 40 mari cartoane artistic lucrate și strălucind în colorile proprii modelelor originale fărâșești. Învelișul alor 600 esemplare costă singur 3000 coroane, ear' cartoanele vre-o 8000 coroane. Aceste două sume indică și ele valoarea și mărișoarea întreprinderii. Preful unui exemplar complet e statorit, în abonament, cu 48 coroane = 50 lei. Cartoane singurate nu se vînd.

Sibiu, 12/25 Noemvrie 1903.

D. Comșa m. p.,
presidentul Reuniunii agricole române.

O descoperire pentru agricultură.

Foaia 'Economul practic' din Viena aduce știrea, că directorul Dr. Șarlottenburg a ținut la congresul chimicilor din Berlin o prelegere, care a arătat că se poate câștiga nitrogenul și din aer, pentru a gunoi cu el pământul.

E știut, că în lipsa de gunoiu de vite putem gunoi pământurile noastre și cu gunoiu de fabrică (artificial) și că gunoiul de vite conține în sine patru feluri de nutrimente, de cari plantele au numai decât lipsă la creșterea lor, și anume: 1. nitrogen, 2. fosfor, 3. cali (potașă) și 4. var. Ne avînd destul gunoiu de vite, ne putem ajuta cu gunoiu de fabrică, putem adecă cumpăra toate aceste patru feluri de gunoiu deosebit fiecare fel pentru sine. Dacă pământul e sărac de toate aceste nu-

trimente trebuie să cumpărăm gunoiu de fabrică de patru feluri, dacă pământul conține destul var, atunci cumpărăm numai cele trei feluri dintâiu, dacă pământul pe lângă asta e greu și vârtos în care cas conține destul cal, atunci cumpărăm numai cele două feluri dintâiu de gunoiu. Gunoiul cel mai scump de fabrică este nitrogenul, care se află în salitra de Chili din America, căci costă 32 coroane suta de chilogram; dar' în suta aceasta de chilograme de salitră se află numai 15 $\frac{1}{2}$ - 16 chilograme de nitrogen așa că prin urmare 1 chilogram de nitrogen costă cel puțin 2 coroane. Dacă am putea noi căpeta nitrogen cu un preț mai ieftin, cel puțin așa ca se nu coste mai mult decât celelalte feluri de gunoiu de fabrică, atunci am putea noi gunoi o falce cu cel mult 60—80 de coroane și am avea recolta cea mai bogată ca și-cum ar fi fost falcea gunoită cu 400 care gunoiu de vite.

Oamenii cei învățați au aflat cum că pe stâncile mai multor insule erau așezați munți de excremente (găinaț) ale paserilor de mare și că aceste excremente, numite perugvano, conțineau foarte mult nitrogen. După descoperirea aceasta îndată au început a căra oamenii corăbii pline de acest gunoiu și-l vindeau cu preț bun în toate părțile pământului. Eară când gunoiul acesta era pe sfirșite, au aflat că și salitra din Chili conține mult nitrogen. deci au început agricultorii a gunoi cu salitră de Chili, dară și salitra aceasta nu va ține cât lumea, căci de unde se ia fără ca să se pună înapoi, acolo și un isvor sacă deci și salitra după 20—30 de ani va fi pe sfirșite.

Acuma vine directorul Șarlottenburg și spune că aerul care se află pe suprafața unei falci conține atâta nitrogen că s'ar putea gunoi cu el întreaga împărăție a Austro-Ungariei și că acest nitrogen se poate câștiga din aer prin puterea electricității. Prețul acestui gunoiu, adecă e nitrogenului câștigat din aer va atârna de bună seamă mai înainte de toate dela cheltuielile ce se vor face cu câștigarea puterii electrice, eară puterea cea mai ieftină cu care se câștigă electricitatea este puterea apei. Dacă va fi cu puțință a câștiga nitrogenul din aer într'un mod ieftin așa că nu va fi cu mult mai scump decât celelalte feluri ale gunoiului de fabrică, atunci de bună seamă că va urma o schimbare foarte mare în privința lucrării pământului și a cultivării plantelor.

Proverbe și adevăruri economice.

1. Ochiul stăpânului, îngrașă vitele.
2. Omul fără de vite, mult necaz în ghite; omul fără de trăgător, e cerșitor.
3. Calul bun, se vinde din grajd.
4. Calul de dar, nu se caută în gură.
5. Tot Țiganul, își laudă calul său.
6. Calul țesălat, e ca de jumătate mâncat.
7. De calul mâncat de ovės, nu te apropia.
8. Calul bun și potcovit, îți duce trupul odichnit.
9. Din armăsar țigănesc, nu se poate naște cal împărătesc.
10. Precum e stăpânul, așa-i și calul.
11. Calul bătrân, nu se mai poate învăța la buestru.
12. Cal fără scădere, rar poți afla.
13. De calul rios și mucos, fereștete.
14. Iapa fată mânzul, dar' ovėsul îi e mama.
15. Precum e nutrețul, așa e și calul.

16. Precum e pășunatul, așa sânt și vitele.
17. Cel mai bun biciu pentru cal, e ovėsul.
18. Boul ară, dar' economul ia dobânda.
19. Lucră, ca un bou.
20. Precum e vaca, așa e și vițelul.
21. Cu vite bune, odată lucră.
22. Pentru lucru, nu cumpăra vite bătrâne.

(Va urma).

Daruri de Crăciun pentru săracii noștri.

La listele ce circulă în scopul adunării de bani, vestminte, alimente, ce se vor împărți în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri, au binevoit a dăru: Patronul Reuniunii, I. P. S. Sa dl arhiepiscop și metropolit Ioan Metianu, 20 cor.; Otilia D. Comșa, soție de profesor, 2 cor.; Victoria Popovici n. Joandrea, soție de prof., 2 cor.; Maria Câmpian n. Simtion, soție de diacon 2 cor.; Paraschiva I. Marcu, Ema I. Marcu, Elisaveta N. Joandrea, fiecare câte 1 cor.; Paraschiva N. Apolzan, 60 bani; Romul Joandrea, 50 bani; Raveca Wolff, Elisaveta Biró, Maria Motronea, ved. Maria Simtion, Maria P. Simtion, Maria D. Mohan, fiecare câte 40 bani; Maria Cârstea, Maria I. Logojan, Maria Jakob, fiecare câte 30 bani; Elena Medrea, Paraschiva Tălmăean, Elena Jacobit, Maria Vintilă, Elena Arpășan, Maria Stinghe, Maria Lupu, Alexandrina Gabor, ved. Ana Imbăruș, Maria G. Simtion, fiecare câte 20 bani.

Pe când aducem cele mai sincere ale noastre mulțumite pentru aceste daruri, îndrăsnim totodată a vesti, că primim spre împărțire ori-ce soiuri de vestminte (haine, albături, ghete, pălării, rochii, fuste, paltoane etc.) vechi, pe cari le vom repara și le vom împărți.

Darurile benevole se se trimită la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«.

Lacrămile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plăcute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Sibiiu, 7/21 Decembrie 1903.

Pentru »Despărțământul femeiesc întregitor al »Reuniunii sod. români din Sibiiu«.

Elisabeta Poponea, **Ioan Apolzan,**
presidentă. notar.

Presidentul Reuniunii sodalilor:

Vic. Tordășianu,
bărbat de încredere.

Deslegarea ghicitoareii

din nr. 48 al »Foi Poporului«.

Ghicitoarea a fost următoarea:

Un om se duce la târg cu un vas de vin care conținea 10 ferii. Pe drum se întâlnește cu aalt om, care voia să cumpere 5 ferii de vin, omul acesta însă avea un vas numai de 4 ferii și unul de 3. Cum au putut să umple aceste două vase fără măsurător din vasul cel de 10 ferii?

Deslegarea e următoarea:

Au golit din vasul de 10 ferii în cel de 4 ferii și l-au umplut; din cel de 4 ferii au golit în cel de 3 ferii, rămânând în cel de 4 ferii numai 1 ferie; din cel de 3 ferii le-au golit în cel de 10 ferii, în care au rămas 6 ferii și acum se fac 9 ferii, din cel de 4 ferii au golit cea una rămasă în cel de 3 ferii, acum din nou au golit din cel de 10 ferii în care's 9 în cel de 4 ferii, care a fost gol,

așadară 4 ferii cu cea una din cel de 3 ferii fac laolaltă 5 ferii, fără a măsura vinul cu măsurătorul.

Bine au deslegat-o următorii: Petru Ghejiu, Ioan Andronessii, Petru Coldea, Irimie Socaciu, Nicol. Maxim, inv., George Pop, Ilie Bunea, Iov. Lupoai, măestru ferar, Ioan Borcea, faur, Nicolae Filimon, Nic. Stoian, preot, Romul I. Roman, cantor, Ioan Murășan, inv., Ioan Drăgan, cantor, Mateiu Grecu, inv., George Mihalea, inv., Ales. Murășan, George C. Codîia, Vas. Bucur, Nic. Sivul, ec. Achim Gavrilă, Sofia Danciu, Iosif Ciombes, Greg. Mustăță jun., calfă de cojocar, Emiliu Macaveiu, inv., George Daniil, inv., Florian Lupsai, primar com., Gruia Iancu, George Siulea, Petru Popa, Nic. Bălan, Ilie Ciortea, propr., Moise Simulescu, măsar, Maria din Câmpie, Pamfilu Pop Papiu, Dum. Crăciun, Ioan Domnar, Nestor Stângu, Ioan Dobrin, Ioachim Muntean, T. P. (ab. nr. 4735) Iordan Cirlea, Vas. Cirebea, Vinc. Orășan, paroch, Ioan Udrea ped., Vict. Ciungan, st. fil., G. Popa, Ioan Circa, comerciant, Ioan Imbăruș, student, Alexandru Chiș, calfă tîmplar, Mateiu Muntiu, com., George Turcur, Ioan Dăncilă, Ios. Olar, inv., Stef. Copos, Eudochia Brumar, Ilie Moldovan, Marcu Ian jun., Ana Popescu, Ioan Cricovan, orologer, Nicolae Lupea, Ioan Fleaca, notar, Vas. Ivan, Stefan Anghel, Teodosia I. Suci, Ioan Fernea, Ilie Oltean, inv. Liviu Radu, școlar, Danil G. n. j., Ioan Fălcașan, Vasilie Ploscar, Ioan Căndea, Nic. Gurlea, Stefan Teglar, cantor, Ioan Hertia, Todor Voda, păpucar, Ioan Mărian, Petru Pop, Mih. Bob, V. Simiganoschi, (Bucovina), Nic. Stoica, inv. Nic. Popa, George Poponiciu, paroch Mariți Pantea, Florea Deac, Vas. Mitrofan, Sofron Popa, Ioan Sângeorzan, inv. Eugenia Cantor, Epifan Miclea, Savu Cătană, Nic. Truția, Ios. Pop, T. Miculescu, George Sillia, Danil Cărătuș, Ioan Natanail, Aurelian Dorgo, inv. Sorica I. Popa, G. Bodea, inv. Ioan Terec, inv. Greg. Baci, inv. Ioan Chiorean, Ilie Suci, econ. Mih. Mărculeț, Dem. Ilea, inv. Nicolae Oltean, Panfil Metea, Ioan C. Roman, Sim. Rotar, inv. Teodor Murășan, inv. pens. Ioan Iancu, Elisie Moga, propr. Tăn. Moga, subof. Zaharie Pop, preot, Alex. Puica, Sim. Coman, George Petrehus I. Dumitru, Al. Pop, Ioan Someșan, George Burlea, paroch, Ioan Oros, Iancu Petru, Gliceria Mihuț, Maxim Toader, Elisabeta Pioraș, învățătoare, Ioan Poloșan, Lazar Călușer, Todor Magda; Victor Pop, inv. Ioan Bunea, inv. Silvestru Suci, Ioan Rus, inv. George S. Radu, propr. Nicul. Murășan, inv. Vasilie Mateiu, Irimie Milea și Ioanaș Ploscar a Susenii.

Sortindu-se între aceștia cele trei premii, le-au câștigat următorii:

»Țara noastră«, de Silv. Moldovan a câștigat-o d-na Maria din Câmpie.

Cincizeci de colinde, ad. de A. Bărsean le-a câștigat dl paroch Vinc. Orășan (Agărbiciu), ear' Ciripituri de drag de N. Țucu au fost câștigate de S. meon Rotar, inv. (Dol. comit. Cojocnei).

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Cânepa noastră în America. Cânepa din Ungaria începe a fi tot mai căutată în America. Esportul în anii 1898—1902 a fost între 53—66 mii măji metrice, adecă peste 10%, a roadei de cânepă. Acum se comandă și mai multă.

„Geogeană” noua bancă din Geoagiu și-a ținut Duminecă în 29 Nov. adunarea de constituire în casele dlui ad. Dr. Margita în Geoagiu. Au fost de față 60 acționari. S'au pertractat obiectele la ordinea zilei, s'a constatat că capitalul e asigurat prin plățirea percentelor prescrise după 800 acții (80 000 cor.) S'au cetit și stabilit statutele institutului și apoi s'a numit pe 3 ani direcțiunea și comitetul de supraveghere.

„Reuniunea a II-a de înmormântare din Deva” e pe calea unni avânt nou: Directorul ei, dl A. A. Nicoară lucră din toate puterile să-i înmulțească membri prin ținuturi apropiate și mai îndepărtate, constituind filii de ale reuniunii, cum s'a descris aceasta în un articol publicat și de noi de curând.

Așa s'a făcut începutul unei filii la Dobra, unde s'au înscris în prima zi 24 membri, și înscrierile se urmează prin comunele vecine.

Ear' Dum. trecută dl Nicoară chemat fiind anume, a înființat în Beclean (l. Făgăras) o filie, adunând în o zi taxe de 300 cor, dela 130—140 membri.

În chipul acesta Reuniunea se va împu-ternici și estinde, spre folosul poporului nostru. Noi recomandăm comunelor noastre a intra cât mai multe în legătură cu aceasta reuniune.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru înfrumusețarea bisericii gr.-or. din Arpașul-inf. au contribuit cu obolul lor următorii creștini, cărora subscrișul le aduce mulțumită și pe calea aceasta:

George N. Dobrin, George Avr Vas, George G N Vas, Ghedeon Dobrin, Mateiu, G. Boer, Dionisie Bogdan, Vasile Cucu, Mateiu I Dobrin, Maria G. I. Vas, fiecare câte 10 cor.; George I isie Bogdan, Vasile Stoica George Toma Boer, Nicolae V. S. Vas, Aurel L. Dobrin, Filimon L. Dobrin, Vasile L. Dobrin, Vasile N. I. Vas, Vasile G. Bogdan, Petru G. Bogdan, Ana P. Bogdan, Octavian Pavel, Gerasim Grama, Petru Sêrbu, Mateiu G Dobrin, Ghedeon Grama Petru I. Boeriu, Sevestrian Dobrin Vasile G Vas, Vasile G. Toma Boer, George N I. Vas, George G. A. Boeriu, Paras-hiva S. Pavel, George G. Pop Sas, Ioan Cucu, Vasile V. S. Vas, Octavian Dobrin, George N. Stanciu, Nicolae I. Bogdan, George L. Dobrin, Nicolae Monea, Nicolae L. Dobrin, George I. Pop Vas, Nicolae Hărăbălă, George Avr. Vas, George Isac Vas, toți din Arpașul inf., Petru Comșa, Fofeldea, Victor Rad, Agnita, Danil Roșioveț, Fofeldea, toți câte 5 cor.; Roman Vas, Vasile V. S. Dobrin, Ilie S. Dobrin, Vasile P. Sêrbu, Moise V. Bogdan, Nicolae Chidor, Ioan I. Boer, Lichis Vas, Avram Grama, toți din Arpașul inf., Simion Stănuleț, Săsăuș Nicolae Sirbeț, Viroana Sirbeț, ambii din Feleag, Petru Beca, Nou, Ioan Călin, Iosif Sabo, Nanoși János, Cosia János, Nicolae Dobrota, toți din Perumbacul-inf., Nanoși Gyula, Nou, Nicolae Bolteș, Brad, toți câte 50 cenți; Ioan Constantin, Daneș, Dumitru Prozan Haitur, Pavel Comșa, Fofeldea, Hario Eleorstorfean, Feleag, Petru Micu, Cornățel, Chirion Vulcan, Zlatna, Ioan Pleșca, Vecerd, Magdalena Filip, Dejan, Nicolae Postea, Sasata, Petru Roșca, Ocna, Ioan Hordobeț, Ilimbav, Iosif Jianu, Alțina, Toma Achim, Fofeldea Todosie Hordobeț, Simion Manișor, ambii din Ilimbav, Nicolae Boer, Beclean, George

Vlad, Daniil Flenchia, George Bârsan, din Ucea-sup., Nicolae Rațiu, Nucet, Iosif Gergeli, Ioan Gergeli, ambii din Beuiu, Ioan Maer, Nucet, Nicolae Copăcean, Beclean, Vasile Fuciu, Ioan Bârbat, Dumitru Bârsan, Dionisie Muntean, Ioan Giurgiu, Nicolae Pena, Savu Ciovică Mateiu Muntean, Tine I. Dateș, Ioan Frățilă, toți din Ucea-sup., Ioan G. Silage Arpașul-inf. toți câte 25 cenți; Petru Iaru, Nicolae Stroea, Ioan Morar, din Fofeldea, Toader Anghel, Ilimbav, Constantin Budac, Ioan P. Nan, Nechifor Glojâr, din Oprea-Cârțișoara, 20 cenți; Vasile I. Sêrbu, Arpașul-inf. Stofin Vas, George Jantea, ambii din Ucea-inf., Mateiu Hojca, Beclean, fiecare câte 15 cenți; Eftimie Stanciu, Cincu-mare, Simion Oprișor, Ocna, Ioan Oros, Danil Brenz, George Escan, Ioan Hordobeț, Mihaiu Dobrilă Ioan Stoicuță, Vasile Gligor, Teodor Florea, din Alămor, George Vasilachea, Ioan Glăjar, fiecare câte 10 cenți; George Frățilă, toți din Ucea-inf., Avram Tătar, 15 cenți; Vasile Orețiu, ambii din Arpașul-sup., 5 cenți.

Trandafir Dragomir,
paroch gr.-or.

CRONICĂ.

Sfințire de biserică. Duminecă, în 22. Nov. c. a. fost sfințirea bisericii gr.-cath. din Feleacul-săs (tractul Bistriței), prin delegatul episcopesc canonicul Dr. Oct. Domide, fiind de față și protopopul Gerasim Domide. La actul sfințirii au luat parte 13 preoți, apoi o mare mulțime de popor: După sfințire a fost banchet și seara petrecere cu joc

Pentru biserică. Înscrierile poporului nostru gr. or. din Orăștie la »Fondul de zidire« a unei noue biserici, se continuă în mod vrednic de laudă. Până acum suma asigurată prin înscrieri se urcă după-cum scrie »Libertatea, la 11.385 cor.

Consemnarea sumelor contribuite de membrii comitetului central al »Asociațiunii« pentru muzeul istoric și etnografic.

I. Membrii ordinari:

1. Iosif Sterca Șuluțu, consilier de tribunal în pens., vice-president al »Asociațiunii«	C. 200—
A mai dăruit 200 esemplare din partea VI-a »Memoriului« său, ce se vinde la libr. Krafft în Sibiiu cu C. 2.50.	
2. Parteniu Cosma, dir. esec., Sibiiu	» 200—
3. Dr. Cornel Diaconovich, I secret »Asoc.«	» 100—
4. Nicolau Ivan, asesor consist., Sibiiu	» 50—
5. Dr. Atanasiu Marienescu, jude de tablă în pens.,	» 50—
6. Ioan Papiu, protopresbiter, Sibiiu	» 50—
7. Dr. Ilarion Pușcariu, Arhimandrit Sibiiu	» 100—
8. Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. semin., Sibiiu	» 100—
9. Dr. Octavian Russu, avocat, Sibiiu	» 200—
10. Nicolae Togan, protopop, Sibiiu	» 40—
11. Ioan F. Negruțiu, profesor în Blaj	» 200—

II. Membrii suplenți:

12. Dr. Ilie Beu, medic, Sibiiu	» 100—
13. Dr. Vasile Bologa, dir. școl., Sibiiu	» 50—
14. Arseniu Bunea, secret. comit. grăniț.,	» 30—
15. Dr. E. Miron Cristea, asesor consistor,	» 50—
16. Dr. Liviu Leményi, avocat, Sibiiu	» 50—

Ce înseamnă? Din Aciliu ni-se scriu următoarele: Învețătorul Nicolae Iosif din Aciliu, a fost palmuit în strada publică, după-cum se zice, pentru gura dînsului prea slobodă, de cătră locuitorul de aici, Vasile Drăgoiu, pentru care causă s'a încheiat la jud. reg. cerc. din Seliște ad Nr. 1903 B. 161/2 în 22 Iunie a. c. împăciuirea, ca Vasile Drăgoiu se solvească 40 coroane, în fondul bisericeii eventual școalei gr.-or. din Aciliu. Învețătorul susnumit, a insistat pe lângă Vasile Drăgoiu după oare-care timp, ca să-i dea la mână dînsului suma de 40 coroane, ceea-ce s'a și întemplat — și numitul învețător a ținut banii pentru buzunarul său propriu și până în ziua de azi nu a solvit banii la locul destinat. Întrebăm ce înseamnă asta?

Din Turda. Din Turda ni se scrie, că acolo a fost numit de administrator protopopesc provisor, în locul răposatului protopop Codarcea, simpaticul paroch gr.-cat. al Turzii, dl. Nicolau P. Rațiu.

Ni se scrie mai departe, că în 29 Nov. s'a ținut adunare bisericească la parochia din Turda veche sub presiul dlui par. N. P. Rațiu și s'a hotărît întemeierea unei reuniuni de înmormântare, și a unei reuniuni pentru înfrumusețarea bisericeii. Președintele cele dintâiu s'a și ales în persoana dlui Dr. Eugen Pățăceanu. — Totodată s'a decis, că în 1 Ian. v. la anul nou, se se așeze în biserică portretul ctitorului Basiliu Rațiu de Nagylak, întemeietorul bisericeii din Turda veche, care e cea mai mare și mai la loc de frunte așezată biserică românească în Turda. Bas. Rațiu, fost canonic în Blaj, a fost de naștere din Turda, și mai pe urmă a fost și protopop al Turzii, căreia i-a zidit această a doua biserică în mijlocul orașului.

Focul din Balomir. Despre marele foc din Balomir ni se scriu următoarele: Focul s'a iscat în ograda lui Solomon Danciu și fiind un vânt groaznic s'a răspândit cu înțeleală. De stîns nu putea fi nici vorbă. În un jumătate de cias stăteau în flăcări 52 de case. Groaza o măreau animalele, cari spăriate sberau prin grajduri. Au ars 4 oameni: 3 femei în vîrstă și o copilă de 3 ani; au ars mai departe 5 vite, 2 cai, 7 oi, și multe gălițe. Pagubele se urcă la 57.235 cor și asigurat n'a fost nimic. Poporul din Balomir a ajuns în cea mai neagră miserie. Focul s'a iscat probabil din negrije.

Zăpadă în Paris. În Paris a nins doue zile într-una, așa că stradele au fost acoperite cu zăpadă groasă. Comunicația pe ulițe a fost întreruptă în mai multe locuri.

În luncă. În Regenburg (Germania) a apărut o nouă carte de regina României, poeta »Carmen Sylva«. Este o frumoasă poezie idilică de dragoste, în prosă. Foile nemțești scriu foarte laudător despre ea. Cartea e împodobită cu două ilustrații de pictorul român Grigorescu.

Cămătar omorît. Ovreur Izrael Zipser din Körösmező (Maramurës) birtaş și cămătar, a fost ucis în sara 20 Nov. c., fiind lovit în cap cu săcurea. Să crede, că Zipser este jertfa răsunării vre-unui creștin dintre aceea, pe cari i'a despoiat cu cămătăria lui nemiloasă

Răscumpărarea zilei numelui. Măestrul măsar, Victor Preda din Avrig, membru al »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, a dăruit drept răscumpărare a felicitărilor la numele seu suma de 10 cor. la fondul de 20 bani, întemeiat de Reuniune cu scop de a cumpăra o casă cu hală de vînzare pe seama meseriașilor nostri.

O mare moștenire. Avocatul din Tinca (Bihar) Petric, a fost avisat de ambasadorul austro-ungar din Berlin, că a răposat acolo unchiul său și înainte de moarte și-a lăsat averea rudeniilor sale din Ungaria, familiilor Petric. Averea se urcă la 60 milioane marce, din care familiile Petric vor primi 8—10 milioane.

Bilete de cununie și de vizită. La tipografia noastră au sosit cele mai moderne și mai elegante bilete pentru anunțuri de cununie și bilete de vizită. Comandele se fac prompt și cu prețurile cele mai moderate.

Cu rambursă. Mai mulți din iubii noștri cetitori cer să le trimitem »Călimarul Poporului« pe 1904 cu rambursă, adică să plătească la postă când sosește. Vestim pe toți, că trimiterea în chipul acesta a Călimarului costă prea mult și e cu mult mai bine să trimită prețul Călimarului (46 bani) cu mandat postal ori în timbre postale puse în o scrisoare cu 10 bani, ear' aceia, cari își renouiesc abonamentul pe anul viitor pot să trimită prețul Călimarului de odată cu abonamentul.

„Cartea de Aur“. La librăria noastră se află de vânzare »Cartea de Aur« de dl. T. V. Păcățianu, vol. II cu prețul de 10 cor. și porto 20 bani.

La nrul de azi al „Foi Poporului“ sunt alăturate ca supliment două pagini cu anunțuri și inserate.

Societatea „România Jună“ din Viena a ales pentru anul administrativ 1903—1904 următorul comitet: Președinte Mihai Popovici stud. jur., vicepreședinte Vasilie Reus de Mirza stud. techn., secretar I George Novacovici stud. jur., secretar II Eutimie de Cercavski stud. jur., cassar Laurențiu Luca stud. med., controlor Caius Pop stud. jur., bibliotecar Arsenie Davidescu student med.

Reuniunea femeilor române din Blaj a hotărât ca în fie care Duminecă sara se aranjeze conveniri sociale în noul local al Casinei. Convenirile s'au început Duminecă în 6 c.

La despărțământul femeiesc întregitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, alcătuit cu scop de a ajuta Reuniunea amintită în lucrările ei și cu deosebire de-a cultiva între femeile, ce stau aproape de meseriașii noștri, simțul de asociere, de a lucra pentru cultivarea femeilor în industria de casă, în trebile de grădinarit și în ale bucătăriei, de a aduna Daruri de Crăciun pentru săracii noștri, de-a pune temeiul așezământului. »Masa învățăceilor meseriași« etc. S'au înscris următorii membri cu taxa lunară de 10 bani și anume: Elisabeta Poponea, presidentă. Paraschiva Cioran, v. presidentă; Elena Balteș, Elisaveta Florea, Maria Grecu, Elena Grindean sen., Ana Aron, Maria Imbăruș, Elena Sift, Elena Sander, Ana Imbăruș, Maria Meda; Elena Baciu, Elena Roman, Paraschiva Stoica, Paraschiva Apolzan, Ana Bulea, Paraschiva Veza, Paraschiva Simtion, Eugenia Marcu, Ana Ciontea și Elena Grindean, jun, totodată membri în comitet. Elena Georgescu, Ema Marcu, Elisaveta Candid Popa, Maria Cioran, Paraschiva Tălmăcean, Maria Grindean, Maria Balteș, Silvia Balteș, Maria Simtion, Maria Sonderreger, Ioana Rebegea, Amalia Pop, sen., Amalia Pop, jun, Paraschiva Prașca, Maria Mihaiu Elena Sârbu, Maria Solomon, soție de preot, (Porumbacul-de sus), Safta A. Păstea, soție de colector și Ana Ilie Poșia, ambele din Porumbacul de-jos.

Comitetul „Reuniunii meseriașilor români din Bistrița“ după-cum scrie »Voința«, în ședința sa de Duminecă 29 Noemvrie n. și-a ales ca secretar pe dl Teodor A. Bogdan, învățător. Precum ni-să comunică din sinul Reuniunii, alegerea aceasta s'a făcut cu gândul și dorul de a face un pas spre reculegerea și înălțarea de nou a Reuniunii. Meseriașii noștri sperează mult dela concursul dlui învățător Bogdan, pe care îl cunosc ca pe un colindător neobosit, când e vorba de a aduna la un loc pe toți acei, cari au suflet cald și înțelegere pentru un lucru nobil.

Adunarea generală a XV-a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu, precum aflăm, se va ține în comuna Săcel (lângă Seliște) în una din Duminecile luni curente după c. n.

Conferențe populare. În Seliște s'a început de nou șirul conferențelor sau prelegerilor populare. Cea dintâi a ținut-o dl. Dr. N. Calefar despre nutrimente. Azi Duminecă va prelege dl protopresbiter Dr. Stroia.

Foc în Sadu. Luni seara s'a iscat un foc în Sadu, (l. Sibiu) căruia i-au căzut pradă 4 case și 5 șuri.

Vremea. Avem o iarnă moale, sau mai bine zis o toamnă lungă. Zilele trecute au fost vânturi mari pe la Sibiu, vânturile munților sânt acoperite cu zăpadă, dar' încolo zilele sânt primăvăratic.

Foaia »Meteor« profetește următoarele despre vreme: În Decembrie va fi tot timp moale, ici-colea cu ploi; numai la Crăciun va fi frig mai mare, dar' acesta nu va ținea decât câteva zile.

Institutul meteorologic profetește asemenea vreme statornică, cu umezeală.

În memoria lui Dr. Rațiu. În 4 l. c. s'a împlinit anul dela moartea marelui bărbat al poporului nostru, Dr. Ioan Rațiu. Din acest prilej s'a servit Duminecă în 6 l. c., la biserica gr-cat. română din Sibiu un părăstas, fiind de față membrii familiei, apoi mulți din inteligența din Sibiu și popor.

Monumentul independenței. »Monitorul oficial« din România publică decretul regal prin care se decretează că pentru punerea în executare a legii din 6 Decembrie 1902, privitoare la ridicarea în București a unui monument în amintirea războiului nea-tárnării și în onoarea armatei, se numește un comitet compus din: Alțeta Sa Regală Principele moștenitor Ferdinand al României; Aurelian Petre S., președinte al senatului; Budisteanu Const., comandant de divisiune și senator; Cantacuzino George G., senator; Carp Petru S., deputat; Haralambie Nicolae, general de brigadă; Manu George, senator; Pherekyde Mihail, președinte al adunării deputaților; Rosetti Teodor, senator, și Sturdza Dimitrie, președinte al consiliului de ministrii.

Dela teatru. Săptămâna aceasta sau dat două piese noue. Una a fost: »Der Kellermeister« operetă în 3 acte, cealaltă. »Der Strom« (riul). Sugetul acestei piese din urmă e luată din viața țărănească. Sugetul e următor: Tatăl murind lasă un testament, pe care însă feciorul cel mai mare îl falsifică, ca averea să-i rămâie întreagă lui. După nouă luni însă frații ceilalți află lucrul și cel mai tinăr pică în riu împreună cu cel mai mare, luptându-se pe marginea riului, și amândoi mor. Actorii au jucat foarte bine. Mai cu seamă și-a jucat bine rolul, noua actrița Maria Scherer.

Statua lui Leo XIII. Orașul natal al răposatului papă, Leo XIII., Carpineto, voiește să ridice o statuă imponentă în aducerea aminte a fostului cap al bisericii catolice. Statua va fi ridicată pe dealul Semprevisa.

Ciumă în Smirna. Din Constantino-pol se vestește, că în Smirna (Asia mică) a murit de ciumă un fecior. S'au luat măsuri pentru a se împedeca răspândirea boalei.

Sarajov în Belgrad. Vestitul șef al revoluției bulgare din Macedonia, Borș Sarajov e așteptat în capitala Sârbiei, unde va ținea conferențe despre starea creștinilor din Macedonia.

O biserică în primejdie. Din Madrid se vestește, că boltitura bisericii din Toledo e crepată și amenință cu ruinare. Biserica din Toledo e una din cele mai mărețe biserici ale Spaniei.

Răsbunare. Măistrul Nicolae Doboșan din Berecsău (Banat) a emigrat astă-primăvară la America și aflându-și ocupația a scris nevastei sale să meargă și ea. Nevasta a tot amînat plecarea și Doboșan a aflat, că ea are legături de dragoste cu un vecin. Omul chinat de gelosie a plecat din America și Duminecă seara, în 6 l. c., a sosit acasă, unde de fapt a aflat la nevastă-sa pe vecinul. Infuriat, el a descărcat două gloanțe de revolver asupra vecinului, omorîndu-l, apoi s'a înștiințat de voie bună la gendarmi.

Cărți nouă. Au ieșit în tipar Colecțiune de cântece și cântări bisericesti pentru scoalele populare de N. Stoicovici. Partea II Editura Librăriei Ciurcu, Brașov. Prețul 60 bani.

Dispute cu Nazarenii, II. Editura librăriei dicesane din Caransebeș. Prețul 20 bani. În această broșură se combat învățăturile nazarene (sau a pocăiților) »Despre botez«, învățătură, cari atât din punct de vedere teoretic cât și practic sânt cele mai ademenitoare pentru popor.

Tot la librăria din Caransebeș se poate căpăta broșura: »Între Nazarenii«. Aceasta broșură espune pe scurt învățăturile de credință și morală ale Nazarenilor, organizarea disciplină și cultul lor; imputările ce le fac Nazarenii bisericii noastre; decursul unei »adunări« nazarene și pericolul, la care sânt espuși Nazarenii din punct de vedere național. Prețul unui exemplar 20 bani.

Licitație benevolă Vineri, în 18 l. c. la 10 ore a. m. se va vinde prin licitație de bună voie grădina dlui I Sârbu, aflătoare în nemijlocită apropiere de Sibiu. Licitația se ține în cancelaria notarului public, B. Svatic, strada Cisnădiei nr. 3. Grădina, împreună cu pământurile aparținătoare ei, este în mărime de 9 jug. și 661 stâneni □ și cuprinde peste 100 bucați de pomi roditori nobili și aproape 200 de acați și e foarte acomodată pentru albinărit, ca teren pentru fabrică sau alte întreprinderi. Prețul de strigare e 10.000 cor.

„Anker“. Atragem atenția asupra inseratului din nr. de azi al băncii de asigurare »Anker« din Viena »Anker« este o bancă mare și una dintre cele mai solide.

Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra inseratului din numărul de azi despre atelierul fotografic al dlui W. Auerlich, unul dintre cele dintâi ateliere fotografice la noi.

Prețul bucatelor.

În Făgăraș, la târgul de săptămână din 4 l. c., bucatele au avut următoarele prețuri: Grâul hectolitru 11 80—13 20 cor.; grâu mai slab 9 50—10 50. Săcara 8—9 cor. Orzul 7—7 50. Ovăsul 4 50—5. Cucuruz 7—10 cor. Sămânța de cânepă 7—8 cor. Cartofii 2—2 40 cor. Mazărea 12—24 cor. Fasolea 13—14 cor. Lintea 12—24 cor.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. R. Rusolu în M. Frata porto pentru ambele cărți 20 bani.

G. G. în Pianul-de-jos, din numerii ceruți nu mai avem.

I. C. în Muerșu. Nrii ceruți nu-i mai avem. Dacă ți se perde vre-un număr, scrie-ne numai decăt.

T. T. în Poștea Cere catalog de cărți dela librăria Ciurcu din Brașov sau Simtion din Arad; acolo vei afla mai multe.

S. P. în Top. Trimite-le, că acum e vremea.

I. Cr. în C. Dacă mortul nu a avut copii și n'a făcut testament, au neamurile să i-a averea; pentru împărțire mergeți la notarul public.

C. în Sântău. Dela autor în B. Comlos (Nagy-Komlos)

I. B. în G. Poesiile trimise sânt toate cunoscute și publicate. Foaia cu 1 Ian. nu se poate abona decăt pe un jumătate de an (2 cor.)

Gr. I în Teregova. Se pot trimite 10 numerii sub o fâșie pe 1/2 an cu 15 cor. Foaia noastră e mare și mai bună, ca cea pomenită de d-ta. — »Cartea de Aur« e istorică.

Dlul I. B. în Trembowla abon. »Gaz. Transilvaniei«, pentru »Căl. Poporului« trimite 46 bani.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografia« Iosif Marschall.

K & C POPOFF

a legjobb **TEA** a világon.

147 5-10

Asortiment frumos

de

Mănuși de iarnă

de stofă și de piele

recomandă

cu prețurile cele mai ieftine urmașul lui
G. Krigovsky & nepot

A. Bittermann

183 1-3 Strada Cisnădiei
vis-à-vis de hotelul „Împăratul roman“.

ECOURI.

A apărut astăzi

„Călindarul Lumei Ilustrate“

— pe anul 1904. —

Și conține o materie aleasă și variată, cu splendide ilustrații, și un frumos supliment care va face ori-cui o surprindere plăcută.

„Almanachul Folositor“ pentru care M. S. Regina a binevoit să acorde publicarea articolului „Casa Ideală“, conține rețete folosite pentru ori-cine.

Almanachul va apăre peste zece zile.

Prețul fiecărui calendar e un leu în capitală și 1.30 în provincie se găsește spre vânzare la toți librării și la editor

182 1-3 **Ig. Hertz, București.**

Eftin de minune și real

Garanță:
pe 8 zile de probă.

Colecție vrednică de laudat
12 obiecte exact conform ilustrației
numai cu fl. 2.95.

1 orologiu de buzunar de nickel rem. cu umblet regulat și cu garanță pe 3 ani, 1 lanț pancerat din goldin veritabil sau nickel, 1 adaus (joujou), 3 inele pentru degete cu pietri colorate, 2 ace de cravată, 2 inele pentru urechi, 1 broș, toate obiectele în execuția cea mai frumoasă din aur double american și o cutie pentru orologiu.

Mai departe oferim:

Nr. 3024 1 orologiu goldin de serviciu fl. 2.90.

Nr. 3074, 1 orologiu deșteptător cu umblet bun fl. 1.30.

Nr. 3006, 1 lanț pancerat din argint veritabil fl. 1.20

1 broș din argint veritabil aurit sau oxidat, un joujou sau ac de cravată cu chipul papei în photo-email fl. 1.74.

Expeditia după primirea banilor sau cu rambursă. E permisă schimbarea sau banii să retrimite.

Kappellner & Holzer

Furnisor al oficialilor de stat c. și r.
Cracovia, strada Dietel 68/X. (Austria).

Preț-curanturi ilustrate gratis
și franco, 158 5-5

— Agenți se caută. —

P. T.

Cu prezența îmi permit a vă aduce la cunoștință, că cu 7 Decembrie a. c. în Sibiu în **Strada Faurului nr. 7** în casa proprie sub firma

Rudolf Henter

am deschis o prăvălie specială pentru cele trebuincioase la spălarea rufelor (săpun, vinețală, leșie, sodă, săpun de toaletă) cum și de luminări și articli pentru frizat.

Praxa și cunoștințele mele în această branșă mă pun în poziția plăcută, de a putea servi pe stimații mei mușterii cu producții dela firme de clasa primă pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Rugându-vă pentru sprijinul încât se poate mai numeros al întreprinderi mele, vă asigur deja de acum un serviciu prompt și real

Cu toată stima

Rudolf Henter,

Sibiu, strada Faurului nr. 7.

181 1-1

O nouă prăvălie.

Prin aceasta aduc la cunoștința on. public că 'mi-am deschis în

Str. Cisnădiei Nr. 34.

Prăvălia de droguerii medicinale și chimicale,

care este în legătură cu manufactură fotografică și parfumerie.

Prăvălia fiind deja deschisă, cu distinsă stimă mă rog pentru spriginul călduros

168 3-3

Carl Morscher, magistrul.

Deschidere de prăvălie.

Avem onoare a face cunoscut P. T. public, că în piața de aici noi cu 14 Septembrie a. c. vom deschide o prăvălie

de confecțiuni pentru dame ♦ ♦

♦ ♦ și domni de rangul prim;

noi îngrijim aprovizionarea prăvăliei noastre personal în Viena și Berlin și aducem lucrurile cele mai frumoase și mai noue ne vom da silință a face astfel de prețuri, ca să putem susținea ori-ce concurență.

Pentru numeroase vizite se roagă

Cu stimă

LUDVIG FERENCZ & COMP.

98 10-10

— **Strada Cisnădiei nr. 2.** —

Hotel „Împăratul Romanilor“ local în colț, mai înainte Krassowsky.

„Anker“ Societate de asigurare pe viață și rente, în

— Viena I. Hoher Markt nr. 11. —

(Inflințată la 1858)

În România ca societate străină singură concesionată și admisă.

Averea totală 153 milioane Coroane.
Fondul de asigurare 516 „ „
Plăți până acum 248 „ „

În anul 1902 au primit cei asigurați cu parte de câștig pentru cas de moarte și asigurările mixte după planul A de div. 25%, a premiului anual plătit în număr, pe când la asigurările mixte și de casa de economii după planul B de div. (dividendă ce anual se urcă) s'au plătit în număr 3% a tuturor premiilor plătite dela începutul asigurării, anume

după 3 ani,	după 4 ani,	după 5 ani
9%	12%	15%
după 6 ani,	după 7 ani,	după 8 ani,
18%	21%	24%

Asigurări avantajoase de zestre și mixte.

Premii moderate. — Condiții favorabile. — Siguranță absolută.

Cu prospecte și deslușiri servește cu plăcere

Agentul nostru general plenipotențiat dl FRITZ SCHMIDT

în Sibiu strada Margarethen nr. 8

cărnia cu 1 Dec. c. 'i-am predat și agentura principală în Sibiu.

P. T. domni contraheți sunt totodată cu stimă rugați ori-ce enitări de premii a le plăti numai la dl SCHMIDT, care va avisa scadența lor totdeauna la timp.

177 2-3

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Heltaergasse nr. 5),
(în fața hotelului „Împăratul Romanilor”).

Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare.

111 6—26

Reproducțiuni de platina până la mărimea naturală.

Fotografiază și afară de atelier.

Despărțământ special pentru pictură de portrete.

Lemne de foc de fag.

Aducem la cunoștința onor. noștri mușterii, că am început de nou vânzarea lemnelor noastre de fag, pentru foc și invităm cu toată stima la procurarea acestora.

Lemne de foc de fag.

In blane lungime de 1 metru, fără cărăușie
» » » » cu » »
Tăiate lungi și crepate 20 și 25 cm. cu cărăușie
» scurte și » 20 și 25 » » »

1/4 stânjin		1/3 stânjin		1 stânjin	
Cor.	bani	Cor.	bani	Cor.	bani
4	70	9	—	18	—
5	30	9	80	19	60
5	90	10	80	21	60
6	40	11	80	23	60

Comande primesc d-nii: C. F. Jickeli, trafica mare Piața-mare nr. 12, Wilhelm Füst, strada Cisnădiei nr. 16, Andreas Riegler, piața de lemne nr. 3, Liliu Ballmann, strada Măcelarilor nr. 36, Gustav Güntler, strada Gușterii nr. 37, Albert Weisz, neguțatorie de lemne strada Trei-ștejari nr. 4, Francisc Jahn fiu, Piața-mică nr. 31, Josif Schwartz, strada Turnului (Saggasse) nr. 8, Ivan Schneider, str. Sării nr. 1, „Concordia”, soc. comercială pe acții, strada Măcelarilor nr. 20, Victor Dressnandt, strada Cisnădiei nr. 11, cum și biroul ferestrelor cu vapor.

Cu deosebită stimă

Mersing & Lessel.

175 2—8

Astma,

Cei îmbolnăviți de catar de plumâni, sângerare de plumâni și durere de stomac

să-și ia atâta timp și să examineze scrisorile de mai jos, cari dovedesc vindecarea. Acesta e numai numărul disparent a celor ce sosesc în continuu. Să publică fără nici o observare, de oare-ce experiența ne arată, că publicul suferind își știe face el însuși mai bine opinia sa. Estrasele de scrisori, abstrăgând dela unele mici modificări stilare, sunt publicate verbal, dar cu lăsarea afară a mulțumitei și a criticii asupra curelor fără rezultat de mai înainte. Scrisorile originale se pot vedea și ar fi foarte de dorit, ca cât mai mulți să o facă aceasta. Autoritățile au făcut-o deja. Abaterea dela adevăr, fără privire că aceasta se referă la introducerea sau la descrierea vindecării, care-i urmează, ar cauza mare pedeapsă. Ca laicul să poată afla la timp, deja la cel mai mic simptom, ajutor, fără să aștepte dezvoltarea morbului, înșirăm aci simptomele, cari obvin mai des: tuse, care întărită adese la vomare. Scuiptat uscat. — Înțepătură în piept și spate. — Simțire de greutate pe umeri. — Asudări noaptea. — Mâni și picioare de obicei reci. — Greutate de respirație. — Respirația e urmată mai târziu de sunet șuerător și răgușit. — Scuiptare de sânge. — Batare de inimă neregulată, adese-ori tare, împreună cu un mare simț de frică. — Darmire puțină. — Mistuire slabă. — Pentru continuarea curei e de lipsă descrierea punctuală a rēului, trebuie spus, care e ocupația și că reci sunt picioarele. — Adresăm așa:

Institut de cură „Spiro Spero” Dresden-Niederlössnitz, Schulstr. 124/a.

Catar de plumâni de 25 ani.

În etate de 18 ani mi-am pierdut sănătatea prin aceea, că fiind încălzit am beut un păhar de apă rece. A urmat o tuse grea, umblarea îmi cădea greu, în urma nădușelii și greutății de respirație. La un an toate au încetat, ear' peste puțin ear' a urmat aceasta stare, cu deosebire în căldură mare și toamna și preste tot în vreme neguroasă. Starea îmi devenia tot mai rea, așa că adese-ori credeam, că mă nădușesc. Am consultat mai mulți medici, dar' aceștia nu mi-au putut procura decât alinare în urma tusei și a respirației grele așa m'am slăbit, încât noaptea numai în stare de ședere mă puteam odihni. În urmă atacurile aceste se repetau în fiecare săptămână și se manifestau în formă de tuse, șuerătură și răgușală în țevă de respirație, durere de piept, bătăi de inimă, așa că nu mă puteam culca pe o parte, ci totdeauna trebuia să stau șezând. Atacurile aceste durau câte 4—5 zile și nopți. Nu puteam să mă odihnesc încâtva decât câte 2—3 zile și earăși începeau. Medicii îmi ziceau adese, că suferințele îmi sunt incurabile și numai alinare se poate da. Sămēnța rēului rămâne pe vecie. Ultimul medic a declarat, că sufer de catar de plumâni învechit și umflătură a țevii de respirație. În fine, când am slăbit cu totul și mi-am urit și vieța, am cetit în ziare rezultatele escelente de vindecare a institutului de cură Spiro-Spero. Aceasta m'a încurajat și m'am adresat la institut pentru ajutor. La începutul curei mi-se părea, ca și când starea mi-s'ar înrēutăți, dar' încurajat de pacienții deja vindecați, am continuat cura și la 3 săptămâni, spre cea mai mare a mea bucurie, am simțit înbunătățire. De aci înainte vindecarea a progresat repede și nu peste mult m'am și sculat din pat. După o cură de 2 luni, mulțumită lui D-zeu, mi-am putut începe de nou ocupația și o continuu și acum, fără ca să fi rămas ceva urmă a boalei mele groaznice.

Imi țin de datorință a da espresione mulțumitei mele recunoscătoare pentru sfatul bun și ajutor și bucuroș recomand tuturor suferinzilor, să folosească prețioasa cură a institutului Spiro Spero.

Cu deosebită stimă
Anton Delsl, Steyr, (Austria sup.)
str. Duckart 17.

Astma, catar la țevă de respirație.

Cu bucurie descriu, după cea mai bună a mea știință, cauza și vindecarea boalei mele. Fără nici un simț premergător s'a ivit în o dimineață

în țevă de respirație o simțire de răgușală și horăit. Totodată s'a adaus rēului greutate de respirație, care să mărea zi de zi și la cea mai mică forțare asudam tare, ceea-ce avea mari desavantagii. Tusa era așa de tare, încât de multe-ori cădeam jos la pământ inconșciu. Natural, că în astfel de împrejurări n'am fost capabil a lucra mai departe. Nu puteam nici să mă culc, trebuia să stau șezând ziua și noaptea. Deja la cea mai mică mișcare se urca greutatea de respirare și atunci în adevăr m'aș fi bucurat dacă moartea m'ar fi scăpat de suferințe. În adevăr trebuie să mărturisesc, că eram foarte prăpădit. Căutând mult prin ziare, am aflat un leac, așa numitul praf de astma. Acesta mi-a adus ceva alinare, dar' de vindecare nici vorbă nu era. L'am folosit aproape 2 ani și am spesat cu el vre-o 70 de marce. Apoi m'au făcut atent la cura institutului Spiro-Spero am hotărit să fac experiența și cu aceasta. Deja primele îndrumări, de cari am fost împărtășit, m'au încurajat și eată, cura aceasta s'a dovedit de cea mai bună. Am urmat îndrumărilor energic și diligent și pot zice cu drept, că după D-zeu d tale îți pot mulțumi zilele fericite, de cari earăși am parte. Cura d-tale o voiu recomanda la toți. Cu deosebită stimă și mulțumită.

Naver Francisc Wagner,
Hannstetten (Bavaria).

Validitatea subscrierii de mai sus o testifică
Hannstetten (Bavaria).

(L. L.) **E. Hüber**, primar.

Catar de plumâni.

Înainte cu doi ani m'am bolnăvit în catar de plumâni. Un timp am tāmândat lucru, în fine am recurs la ajutor medical. Mi-au prescris diferite lucruri, dar' durere, fără nici un rezultat. Am răbdat suferințele până în Febr. c. Atunci din întâmplare am cetit prin ziare despre institutul de cură Spiro-Spero. M'am adresat în scrisoare și peste trei zile am căpătat îndrumările cu privire la cură. Îndată am și început cura și în câteva săptămâni am simțit înbunătățire și azi pot esprija institutului de cură Spiro-Spero mulțumită recunoscătoare pentru îngrijirea în adevăr cu atenție și pentru deplina însănoșare. Pot recomanda acest institut ori căru suferind. Taxa de cură și așa nu e mare.

Ena Kratzer, soție de armerar,
Ingolstadt, str. Mürzenberg 7.

Boală de plumâni, sângerare de plumâni.

La 1899 am căpătat catar în virful plumânilor, încordându-mă prea mult la muncă; din acesta m'am însănoșat, până au stat în cură medicală. Neștiind, că la o astfel de boală e de lipsă cură neîntreruptă, la 1902 m'am bolnăvit de nou în catar de plumâni, la care s'a adaos vērșare de sânge, așa, că am căzut la pat. Aceasta a fost cauzată earăși de încordarea în lucru, de aierul rēu etc. În fine am primit cunoștință despre anstitutul de cură Spiro-Spero, în Niederlössnitz, lângă Drezda. Mi-a succes, ținându-mă punctual de instrucții, a alunga deplin boala și sper, că nu voiu mai avea parte de ea. Repet deci mulțumite mele recunoscătoare.

Ioan Buxbaum, Haselbach,
I. Stockerau, Austria-inf.

Adevărul acestei declarații îl recunoaște antistia comunală.

Kronberger, antiste comunal.

Catar de stomac și de intestine.

Institutului de cură Spiro-Spero îi sunt dator cu mulțumită recunoscătoare, pentru rezultatele miraculoase, la cari a ajuns cu mine, 18 ani am suferit de mistuire rea, slăbiciune de stomac și lipsă de apetit. Corpul meu era tot umflat și trebuia să iau mereu purgative. Sufeream de insomnie, în picioare simteam așa slăbiciune, încât numai greoiu mă puteam mișca. Aveam adese-ori amețeli, mânilor și picioarelor îmi erau adese-ori reci, ca ghiata. În timpul boalei trebuia să mă reții de-a gusta legumă și prăjituri, ceea-ce m'a supărat mult. M'au curat mulți medici, dar' fără rezultat. Atunci am fost făcut atent prin un inserat de ziar la institutul Spiro-Spero, am urmat cura acestuia și am observat grabnic efectul favorabil.

În urma curei corēspunzătoare nu peste mult am avut apetit, scaun regulat și dormiam bine. Nu peste mult mistuiam bine mâncările și în 4 luni m'am vindecat deplin. Numai institutului Spiro-Spero am să-i mulțumesc, că acum la etatea de 70 ani m'am scăpat de boala mea îndelungată. În urma curei sigure și ieftine recomand acest institut cu căldură tuturor, cari sufer în asemenea boală.

Cu deosebită stimă

Teresia Horn, privatieră,
Viena, 16, piața Stillfried 5.

176 1—

➔ Cura se face prin scrisori și se poate continua fără ca cineva să trebuiască a-și întrerupe ocupația. Se poate corespondă nemțește sau ungurește. ➔

Modă de domni.

Neguțatorie specială de articoli

de trebuință pentru domni!

Julius Zintz

Piața mare nr. 21.

Asortimentul cel mai bogat în tot felul de articoli aparținători acestei specialități. Cu deosebire atent p. t. public la frumosul asortiment în cămeși, ismene, batiste, gulere, manșete, ciorapi și cravate cum și albituri Jäger de W. Bengers fi, Bregenz 180 1-3

Gust elegant pe lângă prețuri eftine.

Modă de domni

Modă de do

Modă de domni

Numai marfă solidă și bună.

Repararea ghetelor vândute de mine se face eftin.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și domnilor militari, că pentru apropiatul sezon de iarnă

'mi-a sosit un bogat asortiment de

Ghete pentru militari, domni, dame și copii

frumoase și fără defecte

în ori-ce sortă și de toate prețurile, pe cari le-am cumpărat în persoană în Viena și Budapesta, și că le vând pe lângă serviciu prevenitor și cinstit cu cele mai eftine prețuri.

Recomandându-mi întreprinderea onoratului public și domnilor militari, semnez

Cu deosebită stimă

Victor Dressnandt, boltă de ghete.

169 8-3

SIBIU, strada Cisnădiei nr. 11, (în dreapta dela poartă),

Comande după măsură fără ridicarea prețului.

Atelier fotografic Mysz

Sibiu, str. Măcelarilor nr. 6, (în față cu hotel Meltzer).

Recomandă atelierul meu arangiat în conformitate cu timpul modern pentru confecționare de icoane mărite în fotografie și pictură în oleu, precum și pentru tot felul de fotografii.

	bucăți					
	1	3	6	12	18	24
Portret format visit	1.20	1.50	2.00	2.75	3.50	4.50
Figura întreagă format visit	1.50	2.00	2.50	3.50	4.50	5.50
Format Makart mic	1.60	2.00	2.50	3.50	4.50	5.50
Cabinet	2.00	2.50	3.00	4.00	5.00	6.00
Makart mare	2.50	3.00	3.50	4.50	5.50	6.50
Boudoir	3.00	3.50	4.00	5.00	6.00	7.00

Atrag deosebita atențiune la prețurile ieftine și la esecutarea frumoasă a icoanelor. Grupe de familii, școală, reuniuni ș. a. se esecută cu prețuri estraordinare ieftine. 184 1-10

Lemne de foc de fag.

Subscrisul ofer lemne de foc de fag prima calitate, neplutite:

In magazin
Dus acasă
Tăiate și crepate și duse acasă

1 metru stânen	1/2 metru stânen	1/4 metru stânen
C. 21 -	C. 10.50	C. 5.44
C. 22.-	C. 11.10	C. 6.16
C. 25.80	C. 12.90	C. 6.94

Comande se primesc la:

G. Scheyhing, strada Cisnădiei nr. 20
J. Joh. Kell, Piața-mare nr. 11
Fritz Hemper, strada Pintenului nr. 12
135 7-10

Carl Albrecht, strada Ocnei nr. 15
în magazin, Piața Gărei (Bahnhofplatz) 2.
Cu distinsă stimă
G. Scheyhing.

Neguțatorie cu vechiu renume, esistând de 53 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de giuvaere, obiecte de podcabă, obiecte de aur și argint de tot soiul. Depcsit de fabrică de utoșillii bisericești, pentru biserici'e gr-orient. și gr-cat. 156 3-10

Ca cadou de

Crăciun și Anul-Nou

395 bucăți cu fl. 1.85.

Un ceologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ac de cravată cu brilliant-simili; un inel aurit cu peatră imit pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din bumbi de manșete, gulere și un piept, gar. 3%, aur-doublé, 6 bucăți batiste de buzunar, gar de in; unelte de scris elegante de nikel o etui de cglingă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromat;c; o carte de notițe legată; 12 bucăți de bilete artistice a bărbatlor renumiți ai secolului trecut, 72 buc vene de cancelarie engleze și încă 290 bucăți d'verse, cari sunt folositoare în casă, sunt gratis

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât înderept bani. 167 3-5

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

Recunoscut de cel mai bun

dres de nutreț

pentu toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs. Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendite. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela espositiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numere 95 10-52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs. **Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.**

Prețul per pachet 1/2 chlgr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chlgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucțiune de folosire.

Avis.

Ne luăm voe a aduce la cunoștința on. public, că avem în

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 10

O mare prăvălie de modă

în care se vînd toate soiurile de pălării de modă pentru dame, domni și copii, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Afară de aceea avem gata în deposit tot felul de articoli de modă, pe cari îi primim dela cele mai renumite fabrici din țeară și străinătate.

Pentru binevoitorul sprigin se roagă

Cu stimă

114 10-10

I. & O. Gasser.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofteiei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutatea de respirat, lungoarei și tusei sîci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârșiturile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sîngelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sîngelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de incheierea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons**, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter, 137 4-10
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru saisonul de toamnă și iarnă

noutățile

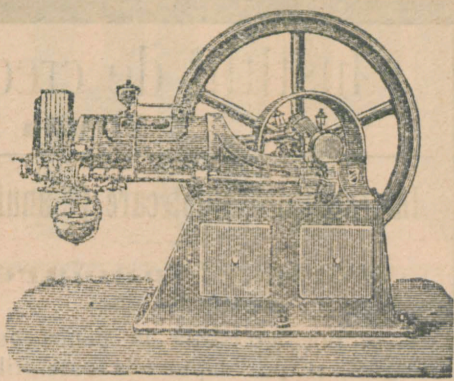
sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardisiuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În casuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

70 14-

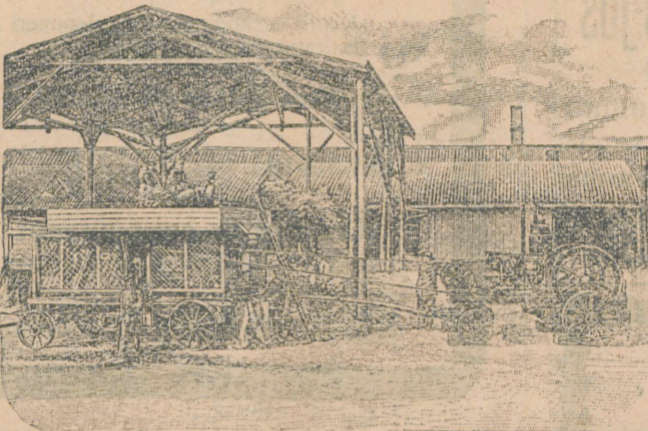
De însemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie!

De însemnătate pentru proprietari și economi!

Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere m. i. e. pentru îmblătire.

Fară mașinist și fară pericol de foc!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mîna, mînarea ușoară, siguranța folosirei.

Langen & Wolf,

fabrică de motori de gaz, Budapesta VI. Váczi-körút nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrieu Török

în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și preliminar de prețuri se dau gratuit. 10 11-12

Ioan Gebora

neguțătorie de haine bărbătești

Sibiu, Piața mică, nr. 10.

Asortiment bogat de stoffe de modă

și anume producție din țeară cum și fabricate engleze și de Birmann, veritabile.

171 3-10

Deposit de haine gata pentru domni și copii.

Mostre la cerere gratis și franco.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 5-

—* întemeiată la anul 1868 *—

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii).

asigură în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și esplosiune, —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: 95,727.010 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 10,102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920 063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Mijlocul Palais

pentru întinerirea părului

redă părului încăruntit culoarea originală. Nu colorează pielea capului, nu petează albiturile și are deosebitul avantaj, că întărește locul părului de cap și e cu totul nevătmător. 179 2-6

Prețul unui flacon cor. 2.

Depozit principal în Budapesta: la farmacistul Otto Petri I. Atilla körut Nr. 51.

Pentru comuna Ucea-de-jos
 (Comitatul Făgărașului)

să caută un cărețar și boltaș român, om harnic. Localitățile unde se va purta această negustorie sînt la cea mai bună poziție din comună. Detailuri da 178 2-8 Primăria comunală.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.**Serisuri funciare,**
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauțiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.**Avansuri pe efecte publice.****Credite de cont-curent**
contra întabulări și altă garanță.**Esecutarea**

de fiecare afaceri de bancă și de zarafe prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vînzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

încasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,**îngrijirea de coale de cupoane.**

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer(safe deposits), sigure contra incendiului
și a spargerii, etc. 140 4 26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Liferantul curții ces. și reg. Esposiția Paris: Medalia de aur.

FERNOLLENDT**Vacs de ghete și papuci,**

cel mai bun din lume, se svîntă curînd, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infîntat la anul 1832. — Depozitul fabricii Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

102 9-26

Se capătă în toate locurile.

Paul Nendvich în Sibiu.**Cuptoare și cuptoare de fert.**
(Sparherde),

De toate prețurile,

în esecutarea cea mai simplă și
cea mai bogată.

Liferarea se face din

Sibiu și Alba-Iulia.

sau la dorință 184 5-5

franco

la ori-care stațiune de cale ferată.

Liste de prețuri la cerere.

Paul Nendvich
depozit în A.-Iulia.

Oare de atelier dela 8 dimineața până la 7 oare seara.

Atelierul fotografic aranjat de nou al lui**Wilhelm Auerlich**

în Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 53.

Prin această îmi permit cu toată onoarea a face cunoscut că cu ziua de azi m'am mutat din vechiul meu atelier, strada Cisnădiei nr. 53 în atelierul fotografic din aceeași casă, (edificiul de mijloc) zidit după stilul cel mai nou și acolo m'am aranjat conform cerințelor celor mai moderne și m'am provăzut cu cele mai nouă aparate, încheieri momentane etc

Este de relevat, că prin instalarea aparatelor celor mai nouă de luminat cu lumină electrică s'a făcut posibil a putea face luări fotografice și dacă se lasă cea mai mare întunecime. Aceste fotografii la lumină mălestrită nu sînt de loc în nici o privință îndereptul celor făcute la lumina zilei și nu sînt de confundat cu fotografiările la lumina electrică cu magnesium.

Pentru comoditatea prea stimaților mei mușterii am deschis în parter un canton, unde de aci înainte se resoalvă toate agendele de afaceri.

Cu deosebită stimă

Wilhelm Auerlich.

174 2-5

Fotografiari la lumină electrică până la 7 oare seara, fără urcare de prețuri.